Novostrašecký měsíčník

Ročník XXV. | cena 10 Kč | únor 2021

Vyhlášení městských grantů pro rok 2021

Čistírna odpadních vod je před kolaudací

Představujeme bezobalový obchod Pět švestek

Mateřská škola Zahradní

(foto Ivana Rezková)

Z obsahu

Informace pro občany
Informace z jednání zastupitelstva města 2
Vodné a stočné 2021 2
Antigenní testování a příprava na očkování 3
Rozpočet města na rok 2021 4
Rozhodněte sami – nový grantový titul 6
Stalo se
Změny a novinky v NKC 7
Z policejního deníku 8
Téma
Čistírna odpadních vod je před kolaudací 9
Kultura
Knihovnický rok 2020 v číslech 10
A už víte, jak se bude jmenovat? 11
Děti, mládež, škola
Moc si přejeme, aby se život vrátil do normálu 12
Spolky
Tříkrálová sbírka 2021 překvapila 13
Jak rybaření vede k lásce a obdivu k přírodě 14
Historie
Ach, ta vrchnost 16
Žijí mezi námi
Každá malá změna se počítá 18
Vaříme zdravě
Únor bílý, pole sílí 20

Antigenní testování v Městské galerii V. Oliva (foto Ivana Rezková)

Novostrašecký měsíčník
Vydalo město Nové Strašecí, www.novestraseci.cz, IČO 244155, povoleno MK ČR E 10804
Odpovědný redaktor: Ludmila Faflíková (-lf-), Ivana Rezková (ir)
Sazba: Michal Drtina
Tisk: Lokša PrePress, Rakovník
Náklad: 875 ks
Příspěvky přijímáme do 12. dne předchozího měsíce.
Příspěvky dopisovatelů nemusí vyjadřovat názor vydavatele.
Odpovědnost za jednotlivé příspěvky nesou sami autoři.
E-mail: novostraseckymesicnik@seznam.cz
Foto titulní strana: Děti z MŠ Zahradní si sníh s chutí užívaly. (foto Ivana Rezková)

ÚVODNÍK

Milí čtenáři, máte před sebou únorový měsíčník, jenž stále ještě postrádá obvyklá témata, na která jste byli léta zvyklí.

Jeho obsah tvořily především příspěvky radnice, strašeckých občanů, institucí, spolků a dalších organizací a redaktorky přidávaly jen tu a tam několik vlastních článků. Během roku se ale situace obrátila. Nepořádají se žádné sportovní, kulturní ani společenské akce, nekonají se schůze sdružení ani spolků, děti nenavštěvují kroužky a z velké většiny ani školu. Kdo může, pracuje z domova.

Život naší společnosti zamrzl.

Aby měsíčník nezel prázdnotou, rozhodla se ho redakce zaplnit obsahem, který vám už určitou dobu předkládá. Asi jste postřehli, že některé rubriky zůstaly, některé prozatím vypadly, jiné přibyly. Objevilo se také větší množství rozhovorů se zdejšími občany, než bývalo obvyklé, představily se některé spolky, oslovení se nevyhnuli ani podnikatelé. V tomto trendu budeme nejspíš pokračovat až do doby, než se situace vrátí do normálu a do popředí se opět dostanou informace, co se kde aktuálně děje.

S radostí uvítáme vaše podněty a náměty z oblastí, které vás zajímají a o kterých budeme schopni napsat.

Asi nejdůležitější informací v únorovém měsíčníku je, že Nové Strašecí bude mít vlastní očkovací místo proti Covidu-19. Starostovi města Karlu Filipovi se to podařilo dojednat s jednatelem rakovnické nemocnice Tomášem Jedličkou. To je hodně dobrá zpráva!

Do počátečních rubrik měsíčníku pravidelně zařazujeme i články s tzv. prošlou lhůtou. Ukazují situaci, která proběhla a následně se třeba i změnila. Záměrem je přiblížit občanům chod města během uplynulého měsíce. Jaká se uskutečnila jednání a kam vedla.

V Tématu se tentokrát věnujeme jedné z nejzásadnějších staveb ve městě za poslední roky, Čistírně odpadních vod. Zatím jede ve zkušebním provozu a ukazuje se, že velmi dobře.

Důležitým se nám jeví rozhovor s třídní učitelkou 2. D ZŠ Danou Thumovou. O těžkostech výuky v prvních ročnících v covidové době sice slyšíme každou chvíli, ale teprve osobní setkání s jejím přímým účastníkem ukazuje, jak je náročná a jiná, než bývala.

Chceme se pokusit více rozjet v měsíčníku drobnou řádkovou inzerci. Teoreticky je možná stále, ale využívá se téměř výhradně jen pro blahopřání, poděkování nebo vzpomínky.

Bude-li o inzerci zájem, zavedeme novou stálou rubriku. Více podrobností najdete zkraje listu v rubrice Informace pro občany.

Novinku zavádí i naše fb stránky. Budou průběžně zveřejňovat odkazy na divadelní a jiná představení na You Tube. I zde uvítáme vaše doporučení, co stojí za zhlédnutí, o co bychom neměli přijít.

V souvislosti s budoucím kulturním děním v NKC musím upozornit na možnost objednávky a placení vstupenek na tamní představení on line. Při koupi na místě se bude moct platit nejen v hotovosti, ale také kartou.

Upřímně si přejeme, aby se tahle novinka dala použít co nejdříve, byť za dodržování nařízených hygienických opatření. Už aby to bylo...

Lída Faflíková

Informace z 53. zasedání rady města dne 14. prosince 2020

Rozšíření sportovního areálu

Rada města na základě výběrového řízení rozhodla o zadání zakázky na rozšíření sportovních aktivit na fotbalovém hřišti společnosti Hnízdil a spol., v. o. s., Mšec s nabídkovou cenou 378 194 Kč bez DPH. Předmětem projektu je rozšíření sportovního areálu v ulici U Stadionu vybudováním pumptrackové dráhy a instalací překážek pro jízdu na kole.

Stočné v roce 2021

Rada města na návrh Technických služeb stanovila na rok 2021 cenu stočného, která činí 43,85 Kč/m^3 včetně DPH. Zvýšení ceny oproti minulým letům o 2,79 Kč odráží jednak zvýšenou cenu nákladů související s inflací a jednak navýšení nájemného TS, ze kterého město hradí investice do kanalizační sítě. *Jiří Tláskal*

Zápisy z jednání rady města a zastupitelstva města – upravené ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů – jsou k dispozici na webových stránkách města: www.novestraseci.cz. *(red)*

Informace z 54. zasedání rady dne 6. ledna

Pronájem multifunkčního zařízení

Rada města rozhodla o pronájmu multifunkčního zařízení na fotbalovém hřišti Tělovýchovné jednotě Sokol Nové Strašecí.

Stavba by měla být užívána především oddílem kopané TJ Sokol pro poskytování občerstvení, ale i na všech akcích pořádaných městem v areálu fotbalového hřiště.

Nájemce si bude hradit veškerý provoz zařízení, město nájem nepožaduje. Zprovoznění se předpokládá v březnu, resp. při obnovení kulturních akcí.

Jiří Tláskal

Informace z 55. zasedání rady města dne 18. ledna

Úprava nájemného u kanalizační sítě

Každoročně v závislosti na ceně stočného a stavu přejímání nově budované kanalizační sítě byla radou města na návrh Technických služeb schválena úprava nájemného (pronájem kanalizační sítě města) pro rok 2021 ve výši 3 800 000 Kč.

Městské granty

Rada města vyhlásila témata městských grantů na rok 2021, které otiskujeme samostatně.

Vstupenky do NKC on line

Rada města odsouhlasila uzavření smlouvy se společností ComGate Payments, a. s. o poskytnutí služby objednávat a platit vstupenky na akce pořádané v NKC také ve webové aplikaci. Zákazník obdrží vstupenku v případě on-line úhrady přes tzv. platební bránu do své e-mailové schránky.

Jiří Tláskal

Výstavba kanalizace Na Hrázi

V rámci dostavby kanalizace v Novém Strašecí zbývá vybudovat kanalizaci také v ulici Na Hrázi. Původně nebyla součástí projektu ‚Nové Strašecí – dostavba kanalizace a ČOV', na který město obdrželo dotaci z Fondu životního prostředí.

Po dokončení potřebné projektové dokumentace a vydání povolení ke stavbě Odbor investic MěÚ zpracoval pro účely výběru stavební firmy výzvu k podání nabídek ve veřejné zakázce malého rozsahu na stavební práce.

Výzva bude zveřejněna na profilu zadavatele města, kde také mohou stavební firmy podávat své nabídky. Základním hodnotícím kritériem bude nejnižší nabídková cena v Kč bez DPH. Lhůta pro podání nabídek byla stanovena do 2. února 2021. *Karel Filip*

Záměr prodeje pozemků v Nádražní

Město Nové Strašecí připravuje k prodeji 4 parcely v Nádražní ulici.

Jde o bývalé pozemky školní zahrady, které jsou podle územního plánu určené jako plochy pro bydlení v městských a příměstských rodinných domech.

Jedná se o pozemky parc. č. 1712/2 (výměra 1647 m^2), parc. č. 1719/3 (výměra 1475 m^2), parc. č. 1719/1 (výměra 1575 m^2) a parc. č. 1719/4 (výměra 1403 m^2) v k. ú. Nové Strašecí. Tyto pozemky budou zasíťované (voda, kanalizace – do konce 1. čtvrtletí 2021, elektrifikace – připravuje se projekt).

Zastupitelstvo města si vyhradilo rozhodnutí o záměru prodeje těchto pozemků a 17. prosince 2020 svým usnesením č. 169 tento záměr schválilo.

Odbor investic eviduje již 8 žádostí o pozemky v Nádražní ulici.

Z tohoto důvodu navrhuje zveřejnění záměru prodeje za určenou minimální nabídkovou cenu 2600 Kč/1 m^2 s DPH. Zároveň je možné záměr prodeje pozemků inzerovat.

Zájemci mohou předložit své **nabídky na koupi nemovitosti** v zalepené a označené obálce „NEOTEVÍRAT – NABÍDKA" **nejpozději do 1. března** v podatelně městského úřadu. Zastupitelstvu města budou doporučeni zájemci s nejvyšší nabídkou.

Proč město pozemky prodává, vysvětlil velmi dobře zastupitel Jan Bechyně na finančním výboru. „Město koupilo pozemky v zóně severovýchod a současně chce prodat pro něj nepotřebné pozemky v ulici Nádražní. Nejde tedy o žádné vylepšování rozpočtu, jak je prezentováno na některých sociálních sítích," uvedl mimo jiné Jan Bechyně.

Karel Filip

Vodné a stočné 2021

Rada města Nového Strašecí svým usnesením č. 905 ze dne 14. prosince 2020 dle kalkulace předložené provozovatelem kanalizační sítě (ve vlastnictví města Nové Strašecí) Technickými službami Nové Strašecí, s. r. o. stanovila pro rok 2021 cenu stočného ve výši 39,86 Kč bez DPH/m^3, s DPH Kč 43,85 /m^3.

Společnost Středočeské vodárny stanovila cenu za vodné ve výši 56,37 Kč/m^3 bez DPH, 62,01 Kč včetně DPH.

zdroj www.novestraseci.cz

Studie řešení dopravního napojení lokality Rudská

Při zpracovávání územních studií US3, US4 a US5 vznikla potřeba přednostně vyřešit zvýšení kapacity dopravního napojení lokality Rudská na stávající komunikační síť.

Lokalita je vymezená na jihovýchodní straně ulicí Rudskou, na severní ulicí Nádražní a na jihozápadní straně kolejištěm Českých drah. Na existující komunikační síť je v současné době dopravně napojená pouze přes náměstí 5. května.

To je za předpokladu zástavby lokality výrazně nedostačující.

Požadovaná studie by měla řešit zkapacitnění dopravního napojení v lokalitě Rudská ve vazbě na stávající komunikační síť.

Studie se stane podkladem pro další řešení uvedených územních studií, případně bude podkladem pro změnu územního plánu.

Základním kritériem hodnocení nabídek je nejnižší nabídková cena. *Karel Filip*

Antigenní testování a příprava na očkování

Testování v NKC

Ve dnech 13. a 20. ledna proběhlo v NKC antigenní testování zájemců z řad občanů.

Akce byla předem zveřejněná na www a fb stránkách města, v Raportu, Rakovnickém deníku.

První den se v určený čas dostavilo 16 lidí, všem vyšel negativní test.

Druhý den se nechalo otestovat 10 lidí opět s negativním výsledkem.

Očkování seniorů 80+

V pátek 15. ledna byla spuštěná celostátní on-line registrace zájemců na očkování proti Covid-19. Týkala se výhradně seniorů starších osmdesáti let.

MěÚ zveřejnil na svých www a fb města leták, který přehledně a srozumitelně popisuje jednotlivé kroky vedoucí od registrace po očkování.

Zároveň nabídl pomoc při registraci těm, kteří to sami nezvládnou a nemají nikoho ku pomoci. Zdůraznil nutnost vzít s sebou na úřad průkaz totožnosti a mobilní telefon.

Pro telefonické info slouží č. 313 511 640.

Bude se očkovat přímo ve Strašecí?

Starosta města jednal s jednatelem rakovnické nemocnice o možnosti zřídit ve Strašecí detašované pracoviště pro plošné očkování. Jednání nejsou uzavřená. *(Očkování začalo již 25. ledna. -red-)*

Určitě ale bude možnost použít k cestě na příslušné očkovací místo službu Senior Taxi.

Karel Filip

Očkovací místo v Novém Strašecí

Od 21. ledna 2021 najdete v registračním systému očkování proti koronaviru další místo, kde se mohou lidé nechat očkovat – Nové Strašecí.

Místo vzniklo v Pečovatelském domě v areálu polikliniky. Očkovat zde budou lékaři, kteří mají své ordinace v poliklinice nebo mají své bydliště v Novém Strašecí.

Poděkování za vznik tohoto místa patří především jednateli rakovnické nemocnice MUDr. Tomáši Jedličkovi a krizovému štábu v Novém Strašecí.

Jak postupovat při přihlášení do systému?

Zatím se mohou hlásit lidé starší 80 let přes web: registrace.mzcr.cz nebo crs.uzis.cz nebo telefonní linku 1221.

Volání na linku 1221 je díky vstřícnosti mobilních operátorů bezplatné.

Co je dále potřeba?

Mobilní telefon a občanský průkaz. Zájemce o očkování nejprve na webu při vstupu do formuláře zadá telefonní číslo, na které mu přijde potvrzovací PIN kód, což je bezpečnostní opatření proti neoprávněnému přihlašování ze strany robotických počítačových programů. Zadáním PIN kódu je umožněn přístup do registračního formuláře, v němž se vyplní požadované údaje. Přihlášený musí zadat jméno, trvalé bydliště, číslo pojištěnce a název své zdravotní pojišťovny. Klikem na tlačítko Odeslat je požadavek zaslán na registraci.

Obdrží občan hned datum očkování?

Ještě ne. Po potvrzení registrace musí zájemce čekat na další PIN kód pro vstup do rezervace. Po jeho obdržení lze pokračovat v rezervaci vlastního termínu očkování. Ve formuláři vyplní číslo pojištěnce, obdržený kód PIN2 a CAPTCHA (Nejsem robot). Klikem na Pokračovat se dostane na rezervační stránku, kde je umožněn další výběr. Ve vybraném očkovacím místě pak zvolí den a čas očkování. Potvrzením rezervace a CAPTCHA má člověk termín očkování. Ten lze vytisknout a proces končí.

Jak to bude s druhým kolem očkování?

Termín druhého očkování se vytvoří automaticky za 21 dní ve stejný čas.

Potvrdíte vytvořenou rezervaci kliknutím na rezervovat a vyčkáte na zobrazení potvrzení o platné rezervace. Pokud jste vyplnil/la e-mail, obdržíte potvrzení o platné rezervaci i e-mailem. Potvrzení o platné rezervaci si můžete uložit anebo vytisknout.

Jaké věkové skupiny se mohou registrovat a kdy?

Od pátku 15. ledna 2021 se mohou registrovat jen lidé starší osmdesáti let, zdravotníci se budou nadále očkovat přes své zdravotnické zařízení.

Od 22. ledna se mohou registrovat v CRS s napojením na národní registr ZP. Další informace zatím nejsou k dispozici. Celou situaci denně sledujeme a budeme o ní informovat.

Karel Filip

Nezapomínejme na VS

Vážení občané, chci touto cestou požádat, abyste při elektronickém placení faktur vystavených naší společností nezapomínali uvádět variabilní symbol, je to vždy číslo faktury. Jestliže to neučiníte, přidáváte práci našim zaměstnancům, musejí pak složitě dohledávat o jakou platbu se jedná (parkovné, stočné, úhrada za poskytnuté služby, ...).

Děkuji předem všem pozorným plátcům.

Stanislav Zahálka, jednatel společnosti TSNS

Upozorňujeme na leták na str. 22 měsíčníku! (red)

Poplatky za teplo

Cena za dodávku tepla z CZT (centrálního zásobování teplem) a z lokálních kotelen v majetku města, které provozuje TSNS, zůstává pro rok 2021 stejná jako v roce 2020.

zdroj: www.novestraseci.cz

Drobná inzerce v měsíčníku

Možnost drobné inzerce v Novostrašeckém měsíčníku existuje už dlouho, je však občany poněkud opomíjená, třeba si ji ani neuvědomují.

Hojně se naopak využívá Nekomerční inzerce, tedy vzpomínky, poděkování či blahopřání.

Na www.novostraseckymesicnik.cz je uveden následující velmi přívětivý ceník:

Občanská řádková inzerce

Cena za řádek 45 Kč (včetně DPH)
za 60 znaků včetně mezer

Podnikatelská řádková inzerce

Cena za řádek 90 Kč (včetně DPH)
za 60 znaků včetně mezer

Nekomerční inzerce

Poděkování, blahopřání 2,50 Kč/cm^2
Fixní cena vzpomínky 90 Kč

Připomínáme tuto variantu, protože měsíčník vychází v nákladu 850 ks a možnost, že někdo na inzerát zareaguje, tedy není až tak malá. Nebráníme se uveřejnění inzerátu z jakékoliv oblasti běžného života od seznámení, koupě, prodeje, nemovitostí, služeb, po nabídku a poptávku práce apod.

Pokud bude o drobnou inzerci dostatečný zájem, vyčleníme jí v časopisu zvláštní rubriku.

Zkuste u nás inzerovat!

Lída Faflíková

Dotace na rekonstrukci haly BIOS

Město obdrželo v lednu zprávu z Ministerstva pro místní rozvoj, že mu byla přidělena dotace na projekt ‚Rekonstrukce podlahy a stropu v hale BIOS'.

V jeho rámci dojde k odstranění stávající podlahové konstrukce v prostoru tělocvičny, kontrole a případné opravě hydroizolace, odstranění azbestových prvků a konstrukcí ve stropě, k vybudování nového akustického a nárazuvzdorného podhledu, stěnového akustického absorbéru a k vybudování nové sportovní palubkové podlahy.

Celkové náklady projektu jsou 7 899 907 Kč.

Dotace se předpokládá ve výši 4 739 944 Kč, spoluúčast města bude 3 159 963 Kč.

V nynější době proběhne výběr zhotovitele.

Akce je naplánovaná tak, aby hlavní práce probíhaly od června do září 2021.

Karel Filip

Rozpočet města na rok 2021

Reakce sdružení Město pro rodinu – Rodina pro město na článek* ‚Komentář k rozpočtu 2021 za sdružení SPOLEČNĚ' *v NS měsíčníku č. 1/2021

Vážení spoluobčané,

rád bych vám zprostředkoval pohled na tvorbu rozpočtu pro letošní rok za naše sdružení Město pro rodinu – Rodina pro město (MPR – RPM).

Považuji za nutné doplnit některé informace a uvést na pravou míru řadu těch neúplných nebo nesprávných včetně chybných interpretací opozičního sdružení Společně zveřejněných ve shora zmíněném článku.

Již v loňském březnu, hned po uzavření ekonomiky ČR vlivem pandemie COVID, jsme na radě města aktivně otevřeli otázku, jak řešit propad daňových příjmů.

Velmi záhy vznikla pod vedením našeho sdružení Komise pro revizi rozpočtu COVID (dále Komise).

Krátce nato, v dubnu, obdrželi její členové důležité podklady a během května a června se několikrát sešli či komunikovali podle možností on-line nebo po telefonu.

V této souvislosti je třeba ocenit skvělou součinnost finančního odboru a odboru investic.

Již na 40. radě města (RM) 25. května obdržela RM od Komise návrh případného řešení propadu daňových příjmů a také návrhy možného posunu do dalších let především investičních akcí, které nejsou podpořeny dotacemi.

Ještě více rozpracovaná zpráva Komise byla projednána na červnovém zastupitelstvu města (ZM) a byla vzata na vědomí všemi 19 přítomnými zastupiteli včetně všech zástupců sdružení Společně.

Téma první

Nákup a prodej pozemků

Součástí uvedené zprávy byl i návrh řešení nového výdaje na koupi několika úzkých a malých pozemků v lokalitě za STK o celkové výměře 7326 m^2 za průměrnou cenu 697 Kč/m^2, celkem za 5,1 milionu Kč.

Vedle tohoto nového výdaje z rozpočtu se Komise věnovala i další nové skutečnosti. Realizační firma nabídla rychlejší tempo výstavby kanalizace a čističky odpadních vod, což znamenalo přesun výdajů v objemu 14 milionů Kč z roku 2021 do roku 2020.

Bylo na rozhodnutí zastupitelstva, zda akceptuje rychlejší výstavbu kanalizace spojenou s tímto přesunem.

Tyto nové celkové výdaje ve výši téměř 20 milionů Kč navrhla Komise řešit rezervou 5 milionů Kč na běžném účtu a prodejem 4 parcel v ulici Nádražní. Jsou to pozemky bývalé školní zahrady o výměře celkem 6100 m^2. Tyto parcely byly strategicky připravovány na úplné zasíťování tak, aby po dokončení kanalizace přinesly nejvyšší tržní cenu.

Pozemky budou nabídnuty k prodeji v letošním roce.

Rozpory v postojích MPR-RPM a sdružení Společně.

Záměr na změny v rozpočtu byl vzat na vědomí všemi zastupiteli za Společně na červnovém zasedání ZM.

Podobně byl v průběhu jara diskutován nákup a prodej pozemků na strategickém výboru, kde jsou zastoupena všechna volebních uskupení.

Zápis Komise byl odsouhlasen i členem Komise kolegou Pavlem Adeltem ze Společně.

A najednou v článku lednového měsíčníku (ale také na fb) píše: *„...odmítáme tuto zbytečnou privatizaci majetku města...".*

Záměr koupě pozemků za STK obsahoval samozřejmě také návrh, kde prostředky na jejich koupi získat, tedy prodejem zasíťovaných pozemků v ul. Nádražní.

Na prosincovém jednání zastupitelstva členové Společně přesně v čas zahájení jednání v 18 hodin rozdávali dokument navrhující ‚nová' pravidla prodeje pozemků s cílem prodej odložit. Jejich pravidla však fakticky kopírují postupy, jak byl projednáván prodej pozemků Nádražní.

Zrekapitulujme, že naše město získalo scelením drobných pozemků za STK jeden rovinatý o celkové výměře 7326 m^2. Zároveň deklarovalo záměr prodat svažité pozemky v Nádražní o výměře 6100 m^2.

Nepřichází tedy ani o metr čtvereční půdy, ale právě naopak.

Transakce bude pro Strašecí výhodná i ekonomicky.

Město nakupuje pozemky za 697 Kč/m^2 a prodává je podle znaleckého posudku za cenu vyšší než 2500 Kč/m^2 (*obálková metoda teprve ukáže skutečnou kupní cenu).*

Znovu připomeňme, že nákup i prodej těchto pozemků byl poměrně dlouho diskutován a řešila se i otázka, zda by pozemky mohly být v budoucnu vhodné třeba na výstavbu nějaké občanské vybavenosti.

NIKDO nepředložil žádné jiné řešení.

Téma druhé

Žádost o úvěr

Komise navrhla pro překlenutí možného nedostatku zdrojů na běžném účtu ke konci loňského roku (z důvodů pandemie a velkých investičních akcí) dočasně využít roční kontokorentní (KTK) úvěr v objemu 20 milionů Kč.

Tento úvěr je výhodný tím, že pokud se nečerpá, neplatí se žádné úroky ani poplatky z nečerpané částky a ani poplatky za poskytnutí či vedení úvěru.

Návrh Komise z 24. června byl projednán na srpnovém zastupitelstvu a na základě jejích dvou zářijových jednání byl úvěr finálně schválen na říjnovém ZM.

A to hlasy 15 z 16 zastupitelů včetně všech přítomných zástupců Společně.

Již na zářijových jednáních Komise i na říjnovém ZM bylo zřetelně řečeno, že v průběhu roku 2021 bude vhodné roční KTK úvěr nahradit úvěrem investičním.

Rozpory v postojích MPR-RPM a sdružení Společně

Překvapivě si sdružení Společně v nyní komentovaném článku stěžuje, že v listopadu navrhlo uložit zastupitelstvu přijetí dlouhodobého úvěru, návrh jim prý ale nebyl schválen.

Tedy totéž, co se již pár měsíců projednávalo v Komisi, kde má Společně svého zástupce.

Proč nebyl návrh schválen?

Podle našeho názoru v případě KTK splatného v říjnu 2021 má smysl se jeho nahrazením investičním úvěrem zabývat někdy na přelomu března až dubna. V té době budeme mít jasnější představu ohledně vývoje daňových příjmů a představy o nutnosti dofinancovat případné nově získané dotace (např. čerstvě přiznaná dotace na halu BIOS).

Pro doplnění: v roce 2019, tedy za doby působení stávající koalice ve vedení města, byly doplaceny všechny dřívější dlouhodobé úvěry. Došlo tedy k jeho úplnému oddlužení a nový kontokorent nebyl v roce 2020 vůbec čerpán. Město tedy žádné úroky nehradilo.

Sdružení Společně v lednovém článku dále uvedlo, že již v roce 2018 navrhovalo využití dlouhodobého investičního úvěru, také neúspěšně.

Město v těchto letech mělo naspořeno z předchozích let na realizaci přístavby ZŠ a na kanalizaci s ČOV na běžném účtu dostatek prostředků. Např. na konci roku 2018 byl zůstatek účtu přes 51 milionů Kč, na konci roku 2019 přes 45 milionů Kč a rok 2020 skončil po realizaci nákladných investic se zůstatkem cca 15 milionů Kč.

Nedávalo proto smysl brát si úvěr, zejména když po většinu roku 2019 byla sazba ČNB 2 % p. a. Úvěrové zdroje v objemu 20 milionů Kč za sazbu cca 2,5 % by představovaly roční úrokový náklad města 500 tisíc Kč (!).

Jako lepší řešení než čerpat v tu dobu nepotřebný úvěr, jsme hledali cesty vedoucí ke zhodnocení volných prostředků.

Za roky 2019 a 2020 město obdrželo za uložené volné prostředky na spořících účtech úrok přes 178 tisíc Kč.

Výtka sdružení Společně k hospodaření města v letech 2019 až 2021, kdy rozpočty dosáhnou kumulativně záporné saldo 62 milionů Kč, opomíjí fakt, že máme díky zodpovědnému přístupu možnost využít prostředky uspořené v předchozích letech.

Věříme, že není třeba občanům připomínat zásadní a nákladné investiční akce jako rozsáhlou přístavbu ZŠ, výstavbu kanalizace a ČOV, rekonstrukci NKC, opravy řady silnic, chodníků a veřejného osvětlení.

A to vše dosud jen za „naše“ peníze.

Prostě jsou roky, kdy více šetříte, abyste v dalších letech mohli realizovat větší investiční výdaje.

Téma třetí

Jak vznikal rozpočet 2021

Na přípravě rozpočtu se intenzívně pracovalo od poloviny října. První čtení proběhlo na RM již 2. listopadu a poté ho obdržel i finanční výbor (FV), v kterém tradičně převažují hlasy opozice.

V druhé půlce listopadu parlament ČR udělal daňový veletoč a museli jsme sáhnout ke snížení navržených daňových příjmů, což vedlo k dalšímu nezbytnému projednání v RM i na FV.

Je tedy namístě výčitka, že FV musel návrh rozpočtu opakovaně projednávat?

Rozpočet města obsahuje přes 100 příjmových a výdajových paragrafů, které se dále dělí na stovky položek. Drtivá většina z nich je navržena dle očekávané skutečnosti i skutečností minulých let.

Byť bylo v prosinci zřejmé, že ještě dojde k nějaké úpravě daní v ČR, a tedy očekávaných daňových příjmů města, bude se to týkat možná tří daňových paragrafů.

Anebo paragrafu nazvaného pro zjednodušení ‚Kompenzace pro obce‘.

Když je 97 paragrafů více méně daných a u tří daňových příjmů je naplánovaná ta nejvíce pesimistická varianta, další změny daní by měly příjmy města spíše jen zvýšit.

A to je opět pravomoc zastupitelstva realizovat v průběhu roku rozpočtová opatření.

Opozice včetně Společně přišla jako obvykle na poslední chvíli s návrhem rozpočtového provizoria (rozhodně se nejednalo o návrh FV).

Tedy: neschvalme rozpočet a každý měsíc 2021 bude možné utratit jen jednu dvanáctinu rozpočtu roku 2020.

Tento návrh byl za nás nepřijatelný.

Například by znamenal, že když bude v lednu sněhová kalamita, na úklid smí být vynaložena jen 1/12 výdajů 2020. Anebo – v zimě se topí a v létě ne, tedy měsíční výdaj je v lednu vždy vyšší než 1/12.

Na prosincovém zastupitelstvu jsme všechny tyto důvody racionálně vysvětlili. Zdůraznili jsme neskutečnou administrativní zátěž dvojího rozepisování stovek položek pro finanční odbor a návrh rozpočtu byl nakonec schválen.

Sdružení Společně očekávaně rozpočet nepodpořilo. Podobně jako v říjnu nepodpořilo uvolnění částky 6 milionů z výše uvedených 14 mil. na pokračování výstavby kanalizace.

Téma čtvrté

Výdaje a úspory a obvinění
‚městská správa nešetří...‘

Co si opravdu zaslouží detailnější výklad, je v článku uvedený sloupcový graf.

Obsahuje komentář, že rozpočet města v roce 2021 bude mít o 27% vyšší běžné výdaje než v roce 2020 s emotivním dovětkem ‚městská správa nešetří...‘

Ano, pouhým porovnáním čísel představujících běžné výdaje (86,228 milionu Kč za 2020 a 109,9 milionu Kč za 2021) dosáhneme nárůst o 27 % (o 23,7 milionu Kč).

Kdo však problematiku zná, ví, že běžné výdaje v roce 2021 v sobě zahrnují například zvýšenou částku 20 milionů Kč na opravu komunikací v celé šíři po budování kanalizace.

Dále opravy souvisejících chodníků a dalších komunikací (např. Zahradní) celkem za téměř 3 miliony Kč.

Zahrnují i rozsáhlou obnovu veřejného osvětlení v ulicích, kde se dělá kanalizace v rozpočtu za 5,5 milionu Kč a další.

A také navýšení grantového systému o 300 tisíc Kč na projekty, které si mohou navrhnout občané.

Je naprosto zřejmé, že sdružení Společně a autor článku a kolega z Komise pro revizi rozpočtu Pavel Adelt zná tyto skutečnosti naprosto bezpečně.

Je tedy otázkou, proč používá účelně zkreslenou interpretaci o nedostatečném šetření.

Velký úbytek v běžných výdajích vzniká také v souvislosti s odváděním DPH.

Protože město v roce 2020 realizovalo významné investiční akce (např. kanalizace 64 milionů Kč), vrátilo se mu na DPH 5,7 milionu Kč (o to jsou vykázané běžné výdaje 2020 nižší).

V roce 2021 rozpočet předpokládá, že město naopak odvede na DPH 1 milion Kč (o to budou běžné výdaje 2021 vyšší).

Jenom z tohoto důvodu dojde ke změně na běžných výdajích v neprospěch roku 2021 o 6,7 milionu Kč!

V běžných výdajích jsou zahrnuty i náklady úřadu. Ty jsou v roce 2021 naplánovány ve stejné částce jako v roce 2020.

Dále jsou v roce 2021 nižší výdaje na městská kulturní zařízení o více než 1 milion Kč, na základní školu o 400 tisíc Kč, na opravy kanalizace o více než 600 tisíc Kč, na veřejnou zeleň o 250 tisíc Kč atd.

Na jakém základě tedy autor v článku tvrdí, že městská správa nešetří?

Věříme, že výše uvedený výčet dostatečně vysvětluje objektivní důvody nárůstu běžných výdajů a že tyto důvody jsou smysluplné.

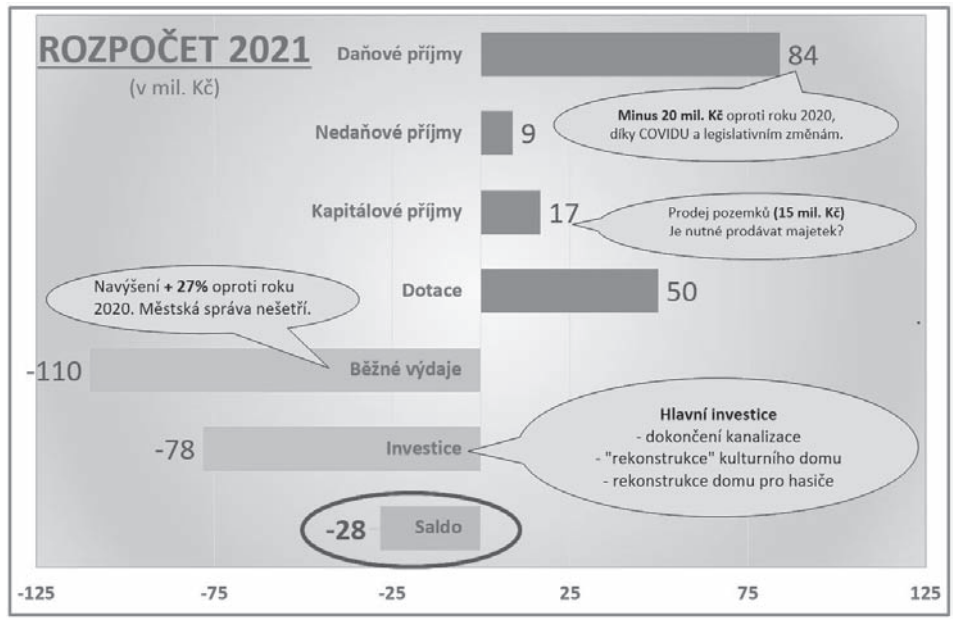
Skutečně se nechceme podepsat pod to, že v rámci budování kanalizace zůstanou v ulicích jen zalátané výkopové rýhy.

Nechceme se podepsat pod to, že se neopraví v dotčených ulicích chodníky, nenainstaluje se úsporné veřejné osvětlení.

Chceme mít ulice našeho města pěkné, v celé šíři opravené – když už se v nich kope – byť to letos něco bude stát.

V tomto ohledu se podle našich zkušeností skutečně úspora za každou cenu nevyplatí.

Jan Bechyně
člen rady města za MPR – RPM
předseda Komise pro revizi rozpočtu COVID

Graf byl uveřejněný v lednovém čísle měsíčníku jako součást článku Pavla Adelta "Komentář k rozpočtu 2021 za sdružení SPOLEČNĚ".
Znovu ho zařazujeme, abyste byli při čtení reakce Jana Bechyně z MPR-RPM na zmíněný článek pohodlně v obraze.
(red)

Rozhodněte sami – nový grantový titul

/pouze stručný nástin, podrobněji viz www města/

Rozpočet města pravidelně počítá s finančními příspěvky na kulturní a sportovní vyžití našich občanů. Čerpají je různé spolky, oddíly nebo jiné organizace. V letošním roce nabízí vedení města občanům novou možnost, jak osobně ovlivnit jeho rozvoj. A to prostřednictvím nového grantového titulu, který je obdobou tzv. participativního rozpočtu. Je pojmenován Rozhodněte sami.

V Novém Strašecí půjde o novinku, která už je ale ověřená v Rakovníku, Slaném, Příbrami, Říčanech, Kladně. Jedná se o proces, kdy obyvatelé města, seskupení, sdružení či jiné komunity mohou přímo rozhodovat o využití části rozpočtu, jejíž výše je pevně stanovená, na realizaci projektů investičního charakteru ve prospěch širší veřejnosti.

Program Rozhodněte sami dává prostor těm, kteří chtějí změnit či vylepšit své okolí. Jejich obecně prospěšné projekty budou posuzovány ve veřejné diskuzi, což umožní výběr těch nejvhodnějších k samotné realizaci.

Počítá se i s tím, že projekty, které z různých důvodů v Rozhodněte sami neuspějí, mohou být zařazené do zásobníku projektů města a v budoucnu budou dále rozpracované a nakonec realizované.

Časová osa Rozhodněte sami v roce 2021

19. leden – 10. březen
vyhlášení projektu a zveřejnění výzvy

2. polovina března
kontrola projektů, doplnění či úprava, schvalování RM

1. polovina dubna
prezentace a veřejné projednávání projektů

2. polovina května
hlasování veřejnosti, stanovení pořadí projektů

květen – červen
projednání a schválení vítězných projektů příslušnými orgány města, příprava realizace

Alokovaná částka

Participativní rozpočet (nový grant) bude v tomto roce pracovat s částkou 300 tisíc korun, když maximální rozpočet na jeden projekt nesmí překročit 150 tisíc korun včetně DPH. Zvažovala se i vyšší částka, ale s ohledem na aktuální situaci propadu daňových příjmů města a skutečnost, že se jedná o první ročník, byla nakonec zvolena ve zmíněné výši.

V této částce musí být zahrnuté veškeré náklady včetně projektové dokumentace, přípravy a vlastní realizace.

Pokud si předkladatel navíc zajistí další finanční zdroje, mohou celkové náklady projektu o příspěvek z nich samozřejmě přesahovat maximální stanovenou výši.

Charakter projektů

Předmětem podaného projektu musí být konkrétní investiční záměr, který bude ve výsledku sloužit obyvatelům města, přispěje ke zkvalitnění jejich života. Může se jednat například o úpravu veřejného prostranství, obnovu mobiliáře (třeba sportovního), úpravu či obnovu zeleně, veřejných budov, sportovišť, dětských hřišť, parků, veřejného prostranství apod.

Výlučně musí jít o akci na pozemcích nebo nemovitostech ve vlastnictví a správě města.

Nepatří sem projekty na kulturní a společenské akce, festivaly, přehlídky, sportovní akce apod.

Předkladatel návrhu

Může jím být fyzická osoba starší 18 let nebo sdružení fyzických osob s plnoletým předkladatelem a trvalým bydlištěm v Novém Strašecí (NS). Rovněž předkladatel-právnická osoba musí mít sídlo a působit v NS.

Návrh musí být doplněn seznamem nejméně dvaceti podporovatelů starších 18 let s trvalým pobytem v NS.

Kontrola návrhů projektů

Provádět ji budou pověření zastupitelé města. Návrhy musí být v souladu s nastavenými pravidly a musí být realizovatelné.

Bude možná i jejich následná korekce či doplnění.

Neopravitelné návrhy nesplňující předepsanou normu či ty, které budou v rozporu s dlouhodobými záměry města, budou z dalšího procesu vyřazené.

Veřejné projednávání

Po formální kontrole, kontrole proveditelnosti a po schválení radou města budou projekty prezentované v první polovině dubna na veřejném projednávání.

Přesný způsob konání (s ohledem na situaci ohledně COVID-19) bude v předstihu oznámený na webových a fb stránkách města, prostřednictvím mobilní aplikace, případně v Novostrašeckém měsíčníku.

Všechny předkládané projekty budou paralelně zveřejněné na www a fb města, a to minimálně po dobu hlasování.

Hlasovat on-line či osobně budou moci pouze zletilí obyvatelé NS, když každý bude disponovat dvěma kladnými a jedním záporným hlasem.

Na úspěch bude mít šanci projekt, který v celkovém součtu (po odečtení záporných hlasů) obdrží nejméně sto hlasů.

Vybrané projekty budou realizované v pořadí vzešlém z veřejného hlasování až do vyčerpání alokované částky.

Věříme, že se obyvatelé NS do nového grantového programu s vervou zapojí.

Jan Bureš

Městské granty v roce 2021

Jako každý rok i letos město poskytuje finanční příspěvky, tzv. granty.

Cílem je podpora akcí v oblasti kultury, sportu, zdravotní a sociální oblasti zaměřené zejména na děti a seniory. Zastupitelstvo města dne 17. prosince 2020 schválilo rozpočet, v němž částka 1,6 mil. Kč je určená právě pro granty. V loňském roce se bohužel vzhledem k pandemické situaci COVID-19 finanční prostředky dle plánu ani nevyčerpaly, což nebývá obvyklé. Grantová komise, která navrhuje rozdělení finančních prostředků, se každoročně potýká s opačným problémem.

Akce, o kterých se na začátku minulého roku uvažovalo, se nakonec většinou neuskutečnily a finanční prostředky se tedy buď vůbec nečerpaly nebo se vracely zpět do městského rozpočtu. I přes skutečnost, že ani v letošním roce nelze očekávat obdobnou situaci jako před pandemií, se vedení města rozhodlo granty vypsat. Stále věříme, že se běh života, na který jsme byli zvyklí, vrátí opět do normálu.

Termín podání žádostí pro první (jarní) část - téma A, B, C, D, E je od 19. ledna do 24. února do 18:00 hodin.

Termín podání žádostí pro druhou (podzimní) část je od 1. srpna do 1. září do 18:00 hodin.

Pro rok 2021 stanovena následující témata:

A. Podpora mládeže do 23 let v kultuře, sportu, školství, vzdělávání a volnočasových aktivitách.

B. Podpora akcí pořádaných subjekty v kultuře a sportu se spoluúčastí města.

C. Podpora sociální a zdravotní oblasti, pomoc, aktivizace a zájmová činnost seniorů a osob se zdravotním postižením.

D. Poskytnutí příspěvku na vydání publikace s tématikou související s městem Nové Strašecí.

E. Poskytnutí příspěvku na účast v soutěžích pro mládež ve sportu a kultuře.

Formuláře žádostí o přidělení grantového příspěvku jsou k dispozici v podatelně městského úřadu, v informačním centru a na internetových stránkách města (www.novestraseci.cz).

Jan Bureš

Změny a novinky v NKC

Přestože vývěsní plochy, na kterých jsme byli zvyklí zveřejňovat a vídat plakáty upozorňující na akce v NKC či na sportovištích, již řadu měsíců zejí prázdnotou, věřte, že i tak pracujeme. Kromě toho, že jsme tentokrát vlastnoručně vánočně ozdobili vazbami náměstí a blízké okolí, chystáme se průběžně na dobu, kdy vám opět budeme moci přinášet zajímavé kulturní a sportovní zážitky. Vedle toho se snažíme v mezích možností vylepšit prostředí kulturního centra a v tomto nechtěném období bez akcí zavést i různá technická vylepšení, která usnadní a zlepší naše služby v budoucnu.

To, že v NKC probíhá rekonstrukce, zaznamenal snad každý, kdo šel kolem. Ještě před zimou byla ukončená výměna oken a většiny dveří. Zrekonstruovala se kotelna, takže už se ve foyer neprohání vítr a kolem nás se neukládá všudypřítomný prach.

Práce se nyní z valné části přesunuly ven a do sklepů, kde v současnosti přibývá izolace, která teplotně oddělí sklepy od přízemí.

Součástí zateplení NKC byla pochopitelně i výměna oken v ubytovně v 1. patře.

Zrušily se zbytečné balkonky a tím pádem došlo k drobnému zvětšení pokojů. Vzhledem k této úpravě bylo nutné místnosti postupně vymalovat a položit nové koberce. Dnes jsou již ve všech pokojích a začátkem února nás čeká poslední fáze – výměna koberců na chodbách a ve společenské místnosti.

Toalety září novotou a čistotou (foto Ivana Rezková)

V závěru je i rekonstrukce toalet ve foyer. Konečně má NKC bezbariérové WC a zdejší toalety získaly vizáž odpovídající 21. století.

Pro nás – pracovní osazenstvo – znamenala tato novinka návrat z prozatímních prostor salónku zpět do původní kanceláře.

I v ní nastala díky celkové rekonstrukci podstatná změna (alespoň pro nás).

Kancelář jsme nechali rozšířit o nevyužívaný prostor bývalé akumulátorovny.

Místnost je nyní mnohem vzdušnější, a dokonce můžeme větrat více než jedním oknem. Došlo i na výměnu stropního osvětlení, takže zhruba od poloviny ledna dobře vidíme, i když se venku zešeří.

Ze zrušené akumulátorovny byly odstraněny zastaralé baterie jako zdroj nouzového osvětlení v případě vypnutí či výpadku proudu. Celý letitý systém bude nyní přebudován na zařízení splňující současné požadavky.

Jak jsem zmiňovala v úvodu, novinky se netýkají pouze fyzických přestaveb.

Naší poslední (ne však co do důležitosti) aktivitou je změna rezervačního a prodejního systému vstupenek na akce v NKC. Předpokládáme, že ji ocení především ti, kteří měli problém s jejich zakoupením na místě vzhledem ke své pracovní vytíženosti nebo třeba proto, že nejsou místní.

Díky IT vynalézavosti místostarosty Jana Bureše se rodí online systém, v němž bude možné si vstupenku zarezervovat a hned zakoupit přes platební kartu nebo on-line bankovním převodem.

V tomto případě bude vstupenka obratem zaslaná na email. Bude možné si ji vytisknout nebo ji předložit v elektronické podobě, např. v mobilu. Systém bude pochopitelně fungovat na webu města.

Pozitivní je, že ruku v ruce s touto inovací přibude do NKC i platební terminál, takže vstupenky bude možné platit nejen v hotovosti jako dosud, ale i kartou.

Věřte, že už se velmi těšíme na okamžik, až vás opět budeme moci přivítat na nějaké kulturní či sportovní akci.

A doufáme, že si spolu s námi užijete nejen zmiňované novinky, ale pochopitelně i řadu příjemných kulturních a sportovních zážitků.

Za tým kultury a sportu
Lenka Pelcová

Pochvala v otevřeném dopisu

Vážíme si všech, co se umí dívat kolem sebe a ocení práci druhých.
Pochvala však nemíří pouze do NKC, ale také ke kolektivům a rodinám za nazdobení vánočních stromků na náměstí a k Technickým službám NS za osázení centra města.
Proto jsme se rozhodli otevřený dopis Ivy Dlabačové zveřejnit v měsíčníku. *-red-*

Dobrý den,

jsme lidé, kteří mají rádi přírodu, harmonii a tradice.

Tímto otevřeným dopisem chceme PODĚKOVAT za krásnou, bohatou, přitom sladěnou a nápaditou vánoční výzdobu náměstí v Novém Strašecí, a to v roce 2020 i v roce 2019. Obdivujeme všechna ta světýlka i přízdoby na lavičkách až do posledního sloupu veřejného osvětlení. Radujeme se z té pohádky my, naše děti či naše vnoučata.

Zároveň děkujeme za nádherné osázení květinových záhonů v centru města. Naše zelené novostrašecké náměstí ROZKVETLO. Na jaře a v létě bylo náměstí pastvou pro oči a pro duši.

Je skvělé, že Nové Strašecí je stále příjemnějším a krásnějším místem k životu. Právě každodenní radosti dělají život člověka spokojenějším, naplněným. DĚKUJEME!

Za níže podepsané zdraví
Iva Dlabačová

Dlabačovi, Nové Strašecí
Dreksslerovi, Kozojedy
Fenclovi, Nové Strašecí
Hynkovi, Nové Strašecí
Křivánkovi, Nové Strašecí
Nováková Eva, Malíkovice
Nových, Nové Strašecí
Poncetovi, Nové Strašecí
Somrovi, Rakovník
Střítеských, Nové Strašecí
Štroblovi, Nové Strašecí
Zvelebilovi, Nové Strašecí

V Novém Strašecí, 11. ledna

Z policejního deníku

Dne 2. prosince před polednem přijali strážníci oznámení o možném pohybu nebezpečné osoby po jednom z činžovních domů. Strážníci se bezodkladně dostavili k domu a telefonicky kontaktovali oznamovatele, který jim dal jasně najevo, že ho zrovna ruší. Na žádost o otevření vchodových dveří domu k provedení jeho kontroly nereagoval a ani nikdo z dalších obyvatel domu strážníkům neotevřel. V okolí byla provedena kontrola, při které nebyla žádná nebezpečná osoba zjištěna.

Po poledni cestou operačního PČR došlo k oznámení o vyhrožování pobodáním na téže adrese. Na místě se již nacházela prvosledová hlídka PCŘ a další policisté. PČR si věc převzala do své pravomoci a strážníci nadále prováděli taktickou pomoc. Po otevření domu byla provedena kontrola osob v jednom z bytů. Na místě se od přítomných zjistilo, že k ohrožování nožem nedošlo. Jednalo se o slovní výhrůžky, které doprovázelo bouchání na dveře. Podezřelá osoba se v domě již nenacházela. Věc zůstala v šetření PČR.

Dne 4. prosince navečer operační PČR požádal strážníky o součinnost při ověření oznámení v Křivoklátském sídl., kde měl syn napadat svoji matku. Strážníci se vydali ke starým známým, kdy poškozená uvedla, že syn se na místě již nenachází a ona věc odmítá řešit oficiální cestou. O situaci byl následně informován operační PČR.

Dne 5. prosince ve večerních hodinách se návštěvníci Výčepu práce rozhodli uspořádat si boxerský turnaj, což se moc nezamlouvalo obsluze. Na místo se dostavili strážníci a hlídka PČR se svými šampiony, bohužel turnaj již skončil a účastníci se odebrali na rehabilitace do svých domovů.

Dne 5. prosince ve večerních hodinách si skupinka mladých nevybouřených duší řešila své neshody dost hlasitě, což se obyvatelům Křivoklátského sídl. nezamlouvalo. Oznámení přijali strážníci i hlídka PČR. Skupinka byla nalezena až o pár ulic dál. Celou situaci objasnili. Fackovací panák si lékařské ošetření nežádal.

Dne 7. prosince ve večerních hodinách požádala PČR strážníky o prověření oznámení, že na Komenského náměstí leží unavený človíček, který se při pádu na zem uhodil do hlavy a nemůže se zvednout. Strážníci ležícího muže našli a ztotožnili. Přítomný muž si stěžoval jen na dlouhodobé problémy s kotníky. Zvednout se nebyl schopen a samostatné chůze taktéž ne. Provedenou orientační dechovou zkouškou bylo kotníkům naměřeno 2,049 alkoholu v dechu. Vzhledem k tomu, že si na pád a úder do hlavy nepamatoval, hlídka na místo přivolala RZS, která jmenovaného převezla do Rakovníka na vyšetření.

Dne 7. prosince ve večerních hodinách došlo k dopravní nehodě u farmy, vozidlo v příkopu u odbočky na Třtice. Strážníci nalezli v silničním příkopu havarované vozidlo na boku, jehož řidička již seděla ve vozidle svého otce, který se na místo dostavil jako první. Řidička neměla žádná viditelná zranění a na nic si nestěžovala. Uvedla, že ve vozidle jela sama a dostala smyk. Test na alkohol provedla hlídka OO PČR NS, která se na místo dostavila po chvíli. Kotníky této řidičky nic nenadýchaly a řidička se svezla RZS, která převážela muže z předešlého oznámení, na vyšetření. Kluci od RZS měli v ‚káře' celkem narváno.

Dne 9. prosince v dopoledních hodinách oznámila obyvatelka domu v Křivoklátském sídl., že v jednom z bytů leží na zemi muž a nemůže se zvednout. Strážníky na místě potvrzeno dcerou, která se starým pánem komunikovala mobilním telefonem. K bytu dorazilo družstvo HZS Stochov, které provedlo otevření bytu. Starý pán nebyl zraněn a byl i psychicky v pořádku. Dcera u něj zůstala.

Dne 10. prosince v odpoledních hodinách si brána v areálu TS zahrála na bachaře a uvnitř areálu uzavřela jednoho místního občana. Strážníci na místě provedli kontrolu vozidla, ve kterém měl uvězněný jen dětskou autosedačku, a poté ho z areálu propustili.

Dne 11. prosince po poledni si místní občanka všimla muže s ženou a početným dětským mužstvem. Mezi mužem a ženou mělo docházet ke slovní potyčce. Strážníci muže ztotožnili a ten uvedl, že již doma si dal nějakého toho panáčka na zahřátí, když je venku taková zima. Muž se strážníky mluvil bez problémů, slušně. Žena uvedla, že její druh je pouze veselejší a hlučnější a ona ho jen lehce koriguje, což v někom asi vzbudilo dojem hádky.

Vyřešeno na místě bez dalšího opatření.

Dne 11. prosince ve večerních hodinách přijali strážníci oznámení o nehybné ženě, která leží na zemi před lavičkou u hřbitova. Na místě strážníci nalezli mladý pár. Dívka uvedla, že skutečně upadla a přítomný kamarád jí pomohl vstát. Prý oslavovala ukončení dlouhodobého léčení a tak se trošku napila. Snad to nebylo protialkoholní léčení????!!! Dále uvedla, že kamarád ji dovede domů, kde žije s maminkou. Bez dalšího opatření.

Dne 12. prosince v dopoledních hodinách žádal místní občan strážníky o informaci, zda nedošlo k odtahu OA Škoda Octavia z ul. Okružní. Strážníci žádný takový odtah neprováděli. Muži bylo doporučeno obrátit se na l. 158 s oznámením o krádeži. Strážníci prověřili MěKDS, kde bylo vozidlo na několika místech zachyceno a vždy ho doprovázelo druhé vozidlo. Kamerový záznam byl zálohován pro případné další využití.

Dne 14. prosince v dopoledních hodinách došlo k nedovolenému pokácení dopravní značky v ulici Ke Stadionu. Díky MěKDS a následně místnímu komisaři ‚Colombovi' se podařilo zjistit pachatele, který se bezdůvodně snažil v lokalitě zničit více značek. Nakonec to za všechny odnesla jen ta jedna chudinka. Událost je stále v řešení MěP.

Dne 18. prosince v odpoledních hodinách strážníci přijali oznámení od operačního PČR, že v ul. Sportovní dochází k napadání osoby. Strážníci se ihned dostavili na místo, ale Demolition Man se tam již nenacházel. Zbylo zde pouze vozidlo s rozmláceným zadním oknem a nešťastnou partnerkou. Následně strážníci zjistili, že jde o osobu známou, která při užití alkoholu nebo drog je značně nebezpečná a agresívní. Výše uvedený byl následně zadržen prvosledovou hlídkou PČR. Měl evidentně náročný den, jeho identita se shodovala s mužem, který z našeho vánočního stromečku zavěšením množství ochranných roušek udělal stromeček COVID 19.

Incident po vyčíslení škody bude strážníky předán příslušnému správnímu orgánu.

Dne 18. prosince ve večerních hodinách strážníci vyjížděli k rušení nočního klidu do Křivoklátské ulice. Na místě nebylo rušení potvrzeno, přesto byl pravděpodobný původce upozorněn na případné následky svého jednání.

Dne 19. prosince v podvečer strážníci obdrželi oznámení z l. 112 o osobě, která chce ukončit svůj život skokem pod vlak na strašeckém nádraží. Strážníci muži zabránili v jeho činu a po rozmluvě s pracovníky RZS byl odvezen do nemocnice Rakovník. Následně byla na místě také Policie ČR OD Stochov a Nové Strašecí.

Dne 20. prosince v dopoledních hodinách strážníci upozornili muže z ulice ČSL Armády, že mu pravidelně vytéká z jeho vozidla olej. Muž přislíbil nápravu.

Znečištění a úklid MěP stále řeší.

Do konce starého roku strážníci řešili drobné pranice, občanské soužití nebo rozbití skleněné výplně dveří v Křivoklátském sídlišti, kdy pachatel byl odhalen.

Z drobnějších událostí pak např. povalený plot nebo propadlou komunikaci a nechyběli ani ztracení pejsci.

Závěrem bychom chtěli poděkovat za bezproblémové Vánoce a důstojné přivítání nového roku bez závažného porušení pravidel nouzového stavu. Děkujeme!

Malá statistika 2020

Podezření na TČ	18
Součinnost s PČR	60
Řešení VP	87
Řešení majetkových záležitostí	48
Řešení občanského soužití	43
Dopravní přestupky	857
Ostatní události nebo podezření na jiné přestupky	214
Psi	56
Asistence DN	21
Asistence RZS nebo první pomoc	16
Řízení pod vlivem alkoholu	3
Otevření bytu	2

Tento rok nebyly použity donucovací prostředky, ani nedošlo k fyzickému napadení strážníka.

Stanislav Jahelka

Čistírna odpadních vod je před kolaudací

Technické i průmyslové stavby mají pro mnoho lidí velké kouzlo.

Obdivují továrny s automatickými výrobními linkami, kde umělé ruce cosi podávají, přemisťují, někam nasazují, vše se děje jakoby samo.

Podobně fascinující jsou vodárenské soustavy. Zajišťují dodávky pitné vody a její opětovné vyčištění a vrácení přírodě.

Nová čistírna odpadních vod (ČOV) v Novém Strašecí je v provozu od podzimu minulého roku. Zatím jen ve zkušebním, aby se vychytaly případné mouchy, teprve pak přijde na řadu kolaudace. Zatím ČOV funguje velmi dobře.

Místostarosta Jan Bureš – můj průvodce po ČOVce (foto Lída Faflíková)

*Navštívila jsem ji v doprovodu místostarosty města **Jana Bureše**.*

Cestou jsme minuli starou čistírnu, která zatím nečinně čeká na další využití.

Kousek dál po proudu potoka stojí úplně nové zařízení. V přízemní budově je malá kancelář s obsluhujícím personálem. A také poměrně velká technologická hala, tzv. česlovna.

Sem se odpadní voda dostane přímo z veřejné kanalizace města přes první stupeň čištění. Zde se zachytí opravdu velké a těžké předměty, které proud dopraví až sem. Do speciální nádrže na nátok vypouštějí splašky také fekální vozy z jímek chat, rodinných domů nebo firem ve městě a okolí, tedy nemovitostí, které nejsou na veřejnou kanalizaci připojené. Odpadní vodu však musí dle zákona nechat čistit také.

Čistící nádrže (foto -lf-)

Při česlovně se nachází zařízení na zachytávání písku nebo štěrku. Na česlích se odpadní voda zbavuje dalších pevných nečistot, které se do kanalizace dostanou třeba i nedopatřením. Pokud by se totiž hrubé nečistoty dostaly až k čerpadlům, způsobily by nemalé škody a problémy při čištění.

Z česlovny putuje odpadní voda do venkovního objektu, kde ji dvacet čtyři hodin denně čerpá soustava čerpadel do dalších velkých nádrží. V nich to doslova bublá a vře, na hladině se shromažďují husté hnědočerné kaly plné bublin. Čistírna je biologická, tzn., že v nádržích jsou nasazené živé bakterie, které se nečistotami živí.

Pro jejich přežití je nutné pomocí dmychadel vhánět do nádrží kyslík. Jejich dna jsou tedy protkaná děrovanými trubkami a z nich unikající kyslík způsobuje probublávání.

(Úplně jsem viděla bakterie, jak se bezuzdně cpou a víří hladinu, byl to ale jen kyslík...)

Některé látky (např. fosfor) biologicky odstranit nejdou, proto se do nádrží musí přikapávat síran železitý. Ten navíc napomáhá vločkování neboli srážení nečistot ve velkých kruhových dosazovacích nádržích. Tekutina je přečerpávaná z nádrže do nádrže, kal střídá hnědá pěna, pak několik přepadů za sebou a hladina je prázdná. Finálním čistítkem je mikrosíto, které zachycuje poslední vločky špíny.

Do potoka vtéká proud čisté vody a mění jeho klidný tok v bystřinu.

Nyní nečinná stará čistírna (foto Lída Faflíková)

Co nové ČOV předcházelo, pane místostarosto?

Výstavba nové čistírny a další etapa výstavby kanalizace ve městě začala na počátku roku 2019. Původní čistírna byla vystavěná v 80. letech a na přelomu tisíciletí prošla již jednou rekonstrukcí. Její kapacita byla pro pět a půl tisíce obyvatel. Zajišťovala čištění odpadních vod nejen pro Nové Strašecí, ale také pro Mšecké Žehrovice.

Nová čistírna má kapacitu 7500 tzv. ekvivalentních obyvatel a bude čistit vodu i pro malou obec Lodenice, kde právě probíhá výstavba kanalizace.

Problematické získání dotace

Palčivostí problému se důkladněji začalo zabývat zastupitelstvo vzešlé z voleb v roce 2010. Nic nebylo jednoduché. Rozhodnutí o výstavbě

Čistící nádrže (foto -lf-)

nové čistírny sice padlo, ale finance byly pro tehdejší vedení města nedostupné. Zdroje z Evropské unie (EU) na dokanalizování měst a obcí směřovaly pouze k subjektům, kde dle výkladu EU nebyly uzavřené problematické, dlouhodobé smlouvy. To byl případ nejen Nového Strašecí, ale řady dalších měst a obcí v celé republice. Podařilo se však nakonec dojednat majetkovou směnu, která umožnila, že naše město finanční prostředky z evropských fondů mohlo čerpat.

Kolik vše stálo, a ještě stát bude?

V letošním roce by se měla tato jedna z největších investic města dokončit.

Se stavební firmou je aktuální předpokládaná výše zasmluvněná na částku 134,5 mil. Kč včetně DPH. Dalších více než 30 mil. Kč byly nebo budou vynaloženy na projektové dokumentace, výběrová řízení, administrační činnosti s poskytovatelem dotace, autorský či technický dozor. Dále na koordinátora bezpečnosti práce, rekonstrukci komunikací nad rámec výstavby kanalizace, rekonstrukci veřejného osvětlení a taktéž na řadu nových kanalizačních přípojek, které nebyly součástí původní projektové dokumentace.

Věříme, že se touto investicí zlepší kvalita bydlení pro další nemalou část našich občanů a že se výrazně zlepší kvalita vypouštěné vody.

Lída Faflíková

Tipy od knihovnice

Království – Jo Nesbø

Nakladatelská anotace:

Do zapadlé vsi v norských horách se z ciziny vrací zdejší rodák Carl Opgard a přiváží s sebou návrh na výstavbu luxusního wellness hotelu. Jeho bratr Roy se těší, že v malém hospodářství, kde oba vyrůstali, bude konečně živeji. Jenže Carl s sebou přináší také velké problémy a jako vždy spoléhá na to, že starší sourozenec je za něj vyřeší. Udělá však Roy to, co po něm bratr žádá, zvlášť když se začíná ukazovat, co všechno mu Carl zatajil?

Jo Nesbø patří k mým oblíbeným spisovatelům, takže jsem si nemohla nechat novou knihu ujít. Není to klasická detektivka, jak jsme byli zvyklí ze série HH. Povedený je zde popis krásné a současně drsné, nevlídné norské přírody. Bratři nemají příliš šťastné vzpomínky na dětství a pojí je zvláštní silné pouto. Drsná výchova měla určitě velký podíl na jejich pokřiveném pohledu na svět a byla důvodem, proč se tak často dostávali do konfliktu s ostatními.

Do jaké míry bylo jejich jednání obhajitelné, to je však otázka k zamyšlení. Tady jsem se paradoxně přistihla, že fandím záporákovi. Roy mi přišel jako sympaťák, i přes jeho podivné řešení problémů... Fandila jsem mu do konce, aby se on i bratr Carl dostali z té mizérie. Závěr mě proto moc nepotěšil, bylo mi líto jeho i dalších zmařených životů. Optimistická tahle knížka prostě není. Je však velmi čtivá, pohltí vás a vy čtete a čtete, dokud není konec. Zkrátka Nesbø umí.

Z nových knih

Detektivky a thrillery

Fitzek, S. – Pacient, Balíček, Terapie
May, P. – Zpětný ráz, Entomologův odkaz, Nezvratné alibi
Kral, J. – Tvář
Kara, L. – Fáma, Kdo o tom ví

Historické romány

Hrdlička, P. – Smrt nosí rudé škorně, Úkol pro šaška, Pouť oběšenců
Karika, J. – Na smrt
Quinn, K. – Lovkyně

Romány pro ženy

Steel, D. – Čas předminulý
Potter, A. – Zpovědi trosky po čtyřicítce
Roberts, N. – Pramen moci
Quick, A. – Zmizení

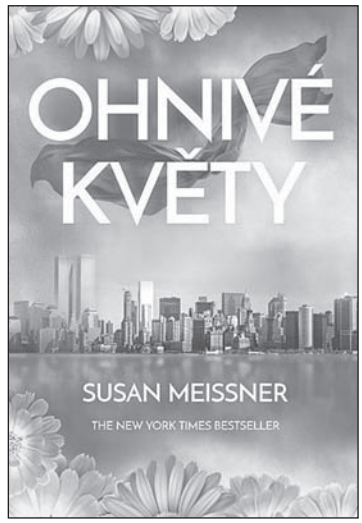
Česká literatura

Větvička, V. – Krok za krokem celým rokem
Soukupová, P. – Věci, na které nastal čas
Svátková, V. – Najdeš mě ve tmě, Prostor pro duši, Sama sebou

Ze života známých osobností

Kukrál, J. – Božský Karel: srdce nehasnou, legendy nekončí
Holiš, J. – Milan Baroš: opravdová legenda
Čermák, P. – Člověk Jágr: muž, který ukázal cestu
Bílá, L.– Posílám to dál

Jitka Tomšů

Ohnivé květy – Susan Meissner

Nakladatelská anotace:

Nádherně zdobená šála, předávaná z generace na generaci, pojí dvě newyorské katastrofy a také dvě ženy, které se musí vypřádat se ztrátou milované osoby. Září 1911. Zdravotní sestra Clara se na Ellisově ostrově stará o přistěhovalce. Jeden z nich ji zaujme nejen svým osobním příběhem, který zrcadlí její vlastní ztrátu, ale také nádherně zdobeným šálem s aksamitníky. Právě tento šál postaví Claru před těžké dilema, kterému musí čelit. Září 2011. Stejný šál s aksamitníky zachrání život Taryn, která přežila kolaps Světového obchodního centra. Při tragédii však zahynul její manžel. Po deseti letech od tragédie se v novinách objeví dlouho ztracená fotografie, která Taryn přivolá nejen vzpomínky na tento hrůzostrašný den, ale také jí do života vnese to, co již považovala za dávno ztracené. Obě ženy byly svědkem smrti milovaného muže a bojují se smutkem, na cestě zpátky do života je provází právě šál, který kromě naděje přináší i víru v silnou moc lásky. V poetickém příběhu o lásce autorka staví hrdiny a čtenáře před dilema pravdy a lži, které lze jen těžko jednoznačně rozhodnout.

Nádherně vyprávěný příběh. Mám moc ráda knihy, kde se příběh ze současnosti prolíná se zápletkou, odehrávající se v minulosti. Taryn i Clara jsou sympatické postavy, které vás do svého příběhu pomaloučku a polehoučku vtáhnou a už vás nepustí. Clara dostala o něco větší prostor na vyprávění svého příběhu a možná proto se jejím osudem zabývám víc.

Při čtení podobných románů si vždy říkám, jak bych se na místě hrdinky zachovala já, a ještě dlouho po přečtení se v myšlenkách ke knížce vracím.

Rozhodně doporučuji k přečtení.

Jitka Tomšů

Knihovnický rok 2020 v číslech

Uplynulý rok se bude hodnotit velmi špatně.

V knihovně pracuji 40 let a za tu dobu jsem nezažila, že by knihovna byla pro čtenáře uzavřena (samozřejmě nepočítám stěhování nebo dovolené).

První číslo:

Z obvyklých půjčovních dnů, kterých je během roku 145, bylo otevřeno 103 dní klasicky, 13 dní přes výdejní okénko a 29 dní úplně zavřeno.

Druhé číslo:

Do knihovny bylo zapsáno 848 uživatelů, z toho je 269 dětí do 15 let (oproti 2019 pokles o 127 čtenářů).

Třetí číslo:

Přibylo 982 nových knížek, 588 knihovna koupila, 394 obdržela darem (2019 byl přírůstek 1264 knih).

Čtvrté číslo:

V knihovně proběhlo 33 akcí, 3 vzdělávací lekce informativní výchovy a 30 pro veřejnost – předčítání, výstavy, návštěvy dětí z MŠ (v roce 2019 bylo akcí 71). Společné posezení nad knížkou nás velmi mrzí. Uskutečnilo se pouze 2x v lednu a únoru 2020, poté již nic...

Páté číslo:

Čtenáři si půjčili celkem 28 362 knih, 22 754 pro dospělé a 4 559 pro děti, a k tomu ještě 1049 časopisů (2019 byl počet výpůjček 32 429 svazků).

Šesté číslo:

U meziknihovní výpůjční služby, tj. půjčení knih z jiných knihoven, které nemáme v našem fondu a čtenáři je potřebují, také nastal pokles. Pro naše čtenáře bylo zapůjčeno 120 knih z jiných knihoven, 176 v roce 2019.

Sedmé číslo:

Naše webové stránky navštívilo 6 146 uživatelů (proti 4 698 v roce 2019), v elektronickém katalogu hledalo knihy 7 717 čtenářů (4997 v roce 2019). Knihy si přes své čtenářské konto prodloužilo 907 čtenářů (v roce 2019 to bylo 766).

Z tohoto výčtu vyplývá, že sedmička je opravdu šťastné číslo, protože jedině v této kolonce je nárůst.

Naplňuje nás to optimismem, že se vše v dobré obrátí, epidemie bude poražena a my všichni se vrátíme do normálního, běžného „všedního" provozu. Držme si palce!

Jitka Tomšů

Pozvánka do muzea

(Článek je z poloviny ledna, uváděné termíny pravděpodobně nebudou platit. -red-)

Naše zlé předtuchy se naplnily. To, co jsme s obavami očekávali, se stalo skutečností a naše muzeum muselo 18. prosince opět uzavřít své brány veřejnosti. Je už jisté, že tato situace potrvá nejméně do 22. ledna 2021.

Z těchto důvodů jsme bohužel byli nuceni zrušit komentované prohlídky i derniéru Modelářské výstavy.

Modelářskou výstavu naposledy **prodlužujeme do 30. ledna** a budeme doufat, že alespoň poslední týden v lednu si budete moci výstavu prohlédnout.

Pan Martin Starý je připravený věnovat se všem návštěvníkům, kteří by dorazili **v sobotu 30. ledna na závěrečnou komentovanou prohlídku**.

Snad se nám alespoň jednou podaří projet vláčky na modelovém kolejišti, které si pro vás modeláři připravili.

K posunutí termínu tím pádem dochází také u **výstavy Obrazů** paní **Zuzany Stehnové**, kterou bychom pro vás rádi zpřístupnili **ve čtvrtek 4. února**.

Paní Zuzana Stehnová se narodila v Kolíně, kde žila do svých 25 let. Pod vlivem své učitelky z mateřské školy začala navštěvovat výtvarný obor Základní umělecké školy Františka Kmocha v Kolíně, kde začala postupně vzkvétat její láska k tužce. Později po přípravě pod vedením tehdejšího ředitele ZUŠ Pavla Rajdla začala studovat obor Návrhářství a modelářství na Oděvní průmyslové škole v Praze, čímž si splnila svůj sen. Ve studiu textilu poté pokračovala na Univerzitě v Hradci Králové oborem Textilní tvorba. V roce 2016 vedla volnočasový kurz šití v Novém Strašecí.

Výstavu OBRAZY prezentovanou v našem muzeu pojala autorka jako retrospektivu svých prací. Návštěvníci si mohou prohlédnout portrétní práce, trochu fashion ilustrace a lehkou ukázku abstrakce.

Vášeň k textilu je pro ni však stále na prvním místě. V současné době se věnuje více textilní tvorbě v podobě autorských hraček.

Na facebooku je možné sledovat její tvorbu na stránce Novostrašecká zašívána a na Instagramu pak moje.zasivarna.

Jak sama říká: „Budu ráda, když si návštěvníci na výstavě odpočinou a na chvíli zapomenou na každodenní starosti."

Vzhledem k faktu, že nevíme, kdy budeme moci opět otevřít a přivítat návštěvníky v našich prostorách, nabízíme jim trochu té kultury alespoň online prostřednictvím Youtube kanálu Muzea T. G. M. Rakovník. Zde je možné si poslechnout záznamy nejen koncertů, ale i zajímavých přednášek (např. o bitvě na Bílé hoře). Veškeré odkazy naleznete na webových a facebookových stránkách muzea.

Barbora Honzíková

Klub cesty za poznáním

S ohledem na situaci, která je stále plná nejistoty, bohužel stále nemůžeme přistoupit k realizaci klubového programu. Věřte, že se těšíme, až vám budeme moci nabídnout nové zajímavé přednášky, výlety a vycházky.

Prosíme, sledujte příští informace.

Jsme přesvědčeni, že se stav brzy alespoň trochu zklidní, abychom se mohli co nejdříve společně setkávat, byť s omezeními.

Barbora Honzíková

A už víte, jak se bude jmenovat?

/citát z uváděné hry Jméno/

Premiéra inscenace Jméno 14. 12. 2019 (foto Johana Bodnarová)

V prosinci 2019 jsme v ALFA studiu uvedli francouzskou situační komedii Jméno. U diváků sklidila úspěch, a tak jsme se rozhodli zařadit oblíbenou rodinnou inscenaci do našeho programu i v letošním roce. Budete moci znovu shlédnout drama, které se vyvine z původně nevinně vypadající rodinné večeře.

Vincent Larchet *(Ivan Špaček)* se během předkrmu rozhodne podělit se o jméno svého ještě nenarozeného potomka. Z domácnosti manželů Garaudových *(Lukáš Jeníček a Tereza Hospodářská)* se tak rázem stává bitevní pole o důležitosti výběru toho správného jména.

V představení od autorů Matthiea Delaporteho & Alexandrea de la Patellièra se vám představí také *Klára Podlešáková, Denis Novotný a Eliška Svobodová*.

Repríza je naplánovaná na neděli 28. března od 17:00 v Novostrašeckém kulturním centru. Doufejme, že nám tato podivná doba umožní setkat se a společně si po více než půl roce užít výjimečný kulturní večer!

Aktuální informace najdete na našem facebooku či instagramu.

Klára Dolejší, režisérka inscenace

Podcasty nejen
z Divadla Bolka Polívky

O tom, že umělci zveřejňují svá vystoupení různým způsobem na internetu, už nejspíš každý slyšel a mnozí je shlédli či slyšeli. Někteří ale ještě ne, i když by možná rádi.

Neví však, jak do toho, jak si v ohromné nabídce vybrat.

Rozhodli jsme se prostřednictvím našich fb stránek nabízet odkazy na podcasty na You Tube kanálu, o nichž se domníváme, že by se mohly líbit.

(Podcasty jsou zvukové záznamy na internetu, které se dají stáhnout a poslouchat zdarma, online, audio pořady na pokračování. Něco jako rádio, jenže tady si můžeme program sami vybrat. Stačí mít připojení na internet.)

Začínáme s podcastem Divadla Bolka Polívky MALÉhRY s názvem Ke kafi!

Zuzana Matoušková z produkce divadla nám poskytla odkazy na šest podcastů, postupně je budeme vyvěšovat na fb. Aby však naše nabídka nebyla příliš jednostranná, chceme tyto odkazy prostřídávat dalšími na rozhlasové hry, besedy či audioknihy, které nás či naše známé zaujaly.

Uvítáme proto i vaše zkušenosti. Stačí nám poslat odkaz na pořad, který vás nadchl. Můžete využít e-mail: rezkova@novestraseci.cz

Lída Faflíková

Moc si přejeme, aby se život vrátil do normálu

V loňském roce vyšel v květnovém měsíčníku rozhovor s učitelkou tehdy 1. třídy zdejší ZŠ **Danou Thumovou**.

Popisovala, jak se pedagogové i žáci vypořádávají s úplně novou a dosud nezažitou distanční výukou v první covidové vlně, jak je pro všechny obtížná. Mluvily jsme především o problémech prvňáčků, jimž k obsáhnutí běžného učiva přibyla navíc ještě nutnost zvládnout obsluhu počítače. Paní učitelka považovala za štěstí, že tato situace nastala až ve druhém pololetí, kdy už si děti na školu přivykly a něco se za uplynulé období naučily.

Všichni se těšili, že další školní rok bude lepší, s normální výukou a léty zaběhnutým rytmem.

Třída 2. D se svou třídní Danou Thumovou (foto Dana Thumová)

Jak jste začínali nový školní rok?

S ohromnou nadějí a chutí, předchozí půlrok byl těžký pro všechny ročníky.

Děti se moc hezky rozjely, hladce zapluly do školních návyků a najednou byl konec. Po měsíci a půl se školy znovu zavřely. Skončili jsme 14. října. A to nám předtím ještě pár dní výuky sebralo posvícení a svátky, jedna první třída byla navíc 14 dnů v karanténě.

Opět výuka na dálku...

Distanční výuka dětem opravdu nevyhovuje, chybí jim hlavně praktická stránka vyučování, nejen sociální kontakty. Ve škole a zvlášť v prvních ročnících se všechno neustále opakuje, znovu a znovu procvičuje, samozřejmě i starší látka. Tak, aby dětem vešla do krve.

To při distanční výuce není v takové míře vůbec možné, musí se hlavně zvládnout daný objem učiva.

Pomáhali jistě i rodiče, že?

Celkově odvedli obrovský kus práce. To je vidět především u prvňáků, že se s nimi doma hodně zabývali. Také jsou už žáci vesměs dobře zásobeni technickými pomůckami.

Děti se ale na rodiče až moc spoléhaly. Že jim maminky pomůžou, když se někde zaseknou.

Ve škole jsou odkázané samy na sebe, musí se daleko víc snažit.

My učitelé po nich chceme, aby se primárně pokusili o zvládnutí věci samy, což rodiče často nevydrží.

Stihli jste vloni odučit všechnu látku?

Pokud jde o teorii, tak ano. Mohu to dobře posoudit, protože s loňskými prvňáky pokračuju jako jejich třídní i ve druhé třídě.

Bohužel děti nemají učivo zažité tak, jak by měly mít. Toho jinak docilujeme průběžným neustálým a neúnavným opakováním probraného, přičemž se dál vykládá nová látka.

Nemají prostě natrénováno. Dělali bychom to v loňském druhém pololetí, a to nám teď chybí.

Určité věci by měly mít už zautomatizované.

Uvedete příklad?

Čtení má technickou a obsahovou stránku. Ve většině čtou děti velmi hezky. Měly by ale zároveň vnímat smysl textu. Zatím se pořád soustřeďují jen na plynulé čtení a obsah jim uniká.

Stejné je to u psaní. Umí napsat všechno, ale chybí jim jistota a určitý švih. Dlouho trvá, než si třeba vzpomenou na správný tvar písmene.

Jsou na tom všichni stejně?

Nejsou. Rozdíly mezi jednotlivci byly vždycky, ale teď jsou hlubší. Chybí jim zkrátka to neustálé opakování probírané látky.

Dokážete to nějak dohnat?

Musíme se snažit. Minulý rok totiž nejde vymazat a začít ho znovu. Na to není čas, ani kapacity. Dorůstají další děti, musí se postupovat kupředu.

Vy učíte nejen prezenčně, ale i distančně.

Angličtinu ve třetí třídě. Děti s ní teprve v září začaly, a proto je to velmi obtížné. Předání správné výslovnosti přes počítač je téměř nemožné. Zvuk je zpožděný, přenos se občas seká. Cizí jazyk se učí hlavně stálým opakováním.

Přes počítač nelze třeba přimět všechny děti, aby se naráz podívaly do učebnice, aby nahlas všechny zopakovaly, co říkám. Jak napíšou vyslovené slovo, už vůbec nemůžu okamžitě zkontrolovat. Distanční hodina se vůbec nedá srovnat s prezenční.

Vidíte světýlko na konci tunelu?

Doufám, že s naočkováním národa se situace změní.

Jsme rádi, že smějí do školy chodit alespoň ti nejmenší, i když já bych byla pro prezenční výuku také třetích tříd. Vždyť vloni strávili jako druháci na distanční výuce skoro celé 2. pololetí.

Znovu bych chtěla poděkovat rodičům, jak moc se věnují svým dětem. Je to na nich znát. Všichni jsme už hodně unavení a moc si přejeme, aby se život vrátil opět do normálu.

(Fotografie z vyučování třídy 1. C jsou umístěny na zadní vnitřní obálce měsíčníku. Laskavě je nafotila také Dana Thumová.)

Lída Faflíková

Neučí se mi dobře

Třídní učitelka 4. B ZŠ NS Tereza Neumannová písemně odpověděla na několik otázek týkajících se zvládání problémů a případných pozitiv distanční výuky. *-lf-*

Už se těším zpět do školy. Hlavně je to hodně dlouhé období. Děti se nedokážou soustředit tak jako ve škole a já jim nemohu /neumím/ přes počítač všechno pořádně vysvětlit nebo ukázat.

Při distanční výuce je určitě těžší komunikace s dětmi a také moje předchozí příprava zabere mnohem víc času.

Připravit si učivo tak, aby všichni pochopili, co po nich právě chci, co zrovna děláme nebo jak postupujeme, je velmi složité.

Dalším negativem jsou problémy s připojením, vypadávání spojení nebo nefunkční mikrofon/kamera. A občas lenost dětí...

Některé se opravdu snaží, jsou aktivní, jde jim to a dávají pozor celou dobu.

U jiných je to horší. Nevydrží se soustředit tak dlouho a třeba 3. nebo 4. hodinu už nedávají pozor vůbec.

Pozitivum vidím jedině v tom, že si děti osvojí základy práce s počítačem, poznají nové technologie.

Tereza Neumannová

Domov dětí a mládeže

Pokud se situace ohledně nemoci Covid-19 uklidní a vládní epidemiologická opatření se změní, bude na děti docházející do DDM čekat připravený program.

Organizátoři ho zatím chystají na prázdniny.

Během jarních prázdnin 8.–12. března počítá DDM NS s fungováním **od 8.00 do 16.00 hodin**.

Program bude přizpůsobený rozvolňování opatření.

Počítá se např. s návštěvou aquaparku a lezecké stěny v Kladně, ZOO v Plzni, pořádáním soutěží a her. A také vyráběním drobných předmětů, vycházkami po okolí apod.

Obědy budou zajištěny ve školní jídelně, cena 1 200 Kč na celý týden.

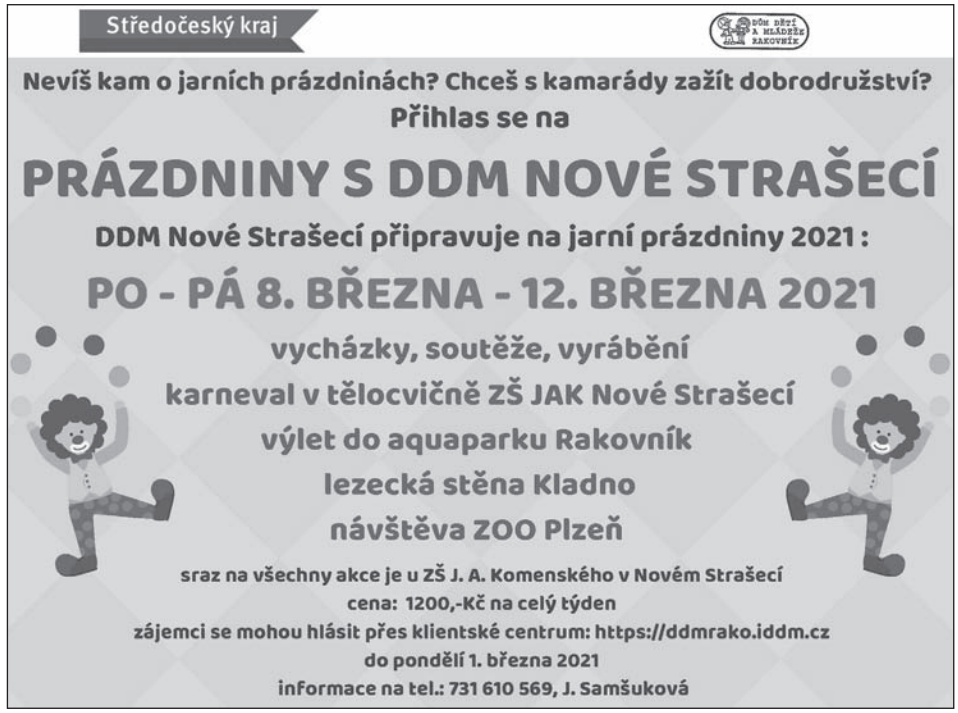
Na letní prázdniny se připravuje:

12.–16. července LNSD I., cena 1 200 Kč
25.–30. července LT Kralovice, cena 2 500 Kč
9.–13. srpna LNSD II. cena 1 200 Kč

Zájemci se mohou hlásit přes www.ddmrako.cz

Děkuji a přeji lepší letošní rok a hodně zdraví.

Jitka Samšuková

Tříkrálová sbírka 2021 překvapila

I přes to, že příprava sbírky musela být téměř denně korigována protiepidemickými opatřeními, vyšla z toho dobře.

Tři králové se „smrskli" na jednoho – příkladně v Lišanech.

Jinde byla pokladnička umístěna na OÚ – třeba v Rudě, a také na Lánech – kde se musela sbírka předčasně ukončit kvůli karanténě celého úřadu.

V Novém Strašecí byla kasička na faře a v denně otevřeném kostele.

Občané byli o této novince informováni aplikací Mobilní rozhlas města, a i v nepřízni počasí vážili cestu a vhodili 5x 1000 Kč, 2x 2000 a 3x 5000 Kč v bankovkách. V této době neuvěřitelná štědrost...

Také 5x 1000 Kč, 7x 500 Kč... a vím, že byl dárce, kterému chyběla bankovka v hodnotě desetitisícové.

A to ještě nemohu tušit, kolik dárců využilo DAROVÁNÍ ONLINE, nebylo jich jistě málo.

Těch, kteří při darování použili PSČ Nového Strašecí nebo okolních obcí, bylo určitě také mnoho.

Všem moc děkujeme a ze zpětného příspěvku do Charity Nové Strašecí se budeme snažit co nejvíce pomoci potřebným.

Více na www.farnostnovestraseci.cz .

Víte-li o někom, kdo pomoc potřebuje, ozvěte se nám na tel. 739031391. Děkujeme.

Vybralo se:

Lišany	6 477 Kč
Ruda	3 304 Kč
Lány	2 627 Kč
Nové Strašecí	31 699 Kč
Celkem v hotovosti	44 107 Kč

Jistě celkové dary i s on-line předstihnou roky minulé.

Všechny peníze byly vloženy přes ČS na účet Charity ČR.

Pro porovnání – v lednu minulého roku to bylo 48 764 Kč a v roce 2019 se vybrala částka 29 653 Kč.

Moc děkujeme za vaši štědrost, přejeme požehnání do roku 2021, klid a pohodu do vašich rodin a také velkou dávku tolerantnosti a porozumění do příštích dnů.

Julie Adltová
Charita Nové Strašecí

Rok vážek

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) vyhlašuje rok 2021 Rokem vážek. Během roku budou – dovolí-li koronavir – po celé České republice probíhat zajímavé aktivity, díky kterým se veřejnost dozví více o této pozoruhodné skupině hmyzu i o prostředí, ve kterém žijí. Již nyní však ČSOP nabízí finanční podporu aktivit na pomoc vážkám.

Proč zrovna Rok vážek? Krom toho, že vážky jsou krásné a samy o sobě pozoruhodné, jsou i symbolem zachovalých vodních ploch a mokřadů. Míst, kterých je i přes řady politických proklamací o nutnosti zadržování vody v krajině stále větší nedostatek. Nejen, že se neobnovují dostatečně rychle, ale leckde dosud i mizí (jsou zaváženy a podobně) či jsou nevhodným hospodařením (např. intenzivní chov ryb) degradovány. Český svaz ochránců přírody by rád, aby si lidé začali mokřadů více vážit; napomáhali jejich obnově a bránili jejich zániku.

Český svaz ochránců přírody pečuje o řadu mokřadů, tůní a rybníků a přibližuje tato místa veřejnosti. Nabízí však také finanční pomoc dalším subjektům, které by se chtěly do ochrany (nejen) vážek zapojit. V rámci Národního programu ČSOP Ochrana biodiverzity mohou spolky žádat o finanční podporu jak na mapování vzácných druhů, tak na drobnější praktická opatření v terénu, mimo jiné právě třeba na obnovu tůní, které potřebují vážky pro své přežití. Ti, kteří se chtějí starat o nějaký mokřad dlouhodobě, se mohou zapojit do dalšího programu ČSOP – založit pozemkový spolek.

Bližší informace o obou programech ČSOP i o aktuálně vyhlášených výběrových řízeních, jejichž uzávěrka je v polovině března, najdete na webových stránkách www.csop.cz.

Vyhlášením tematického roku by ČSOP rád upozornil na ohrožení konkrétní skupiny rostlin či živočichů a vyzval veřejnost k zapojení do její ochrany. Očekávat během roku můžete vycházky za tajemstvím mokřadů, putovní výstavu o vážkách a jejich ochraně, „vážkařské" soutěže i lecjaká překvapení. Sledujte aktuality na webových stránkách www.csop.cz.

Bližší informace:

Český svaz ochránců přírody, *tel.: 777 063 340*

Jan Moravec

Jak rybaření vede k lásce a obdivu k přírodě

Rybářství je podobně jako včelařství další činností vinoucí se celou historií lidstva jako pověstná červená nit. Baví a zajímá malé i velké, je prospěšná a nemůže vadit snad vůbec nikomu. Rybáře vnímáme jako tiché přívodní podivíny, kteří prosedí téměř bez hnutí hodiny a hodiny v mlžném oparu na jednom místě, rozhodně ne vždy pohodlném a upřeně sledují splávek. Možná jim i trochu závidíme klid a trpělivost, možnost pozorovat život u vody od časného rána do noci, zatímco sami kamsi neodkladně spěcháme. S úsměvem pohlížíme na propracované přípravy před lovem u těch zkušenějších a vesměs rádi naslouchám jejich rybářským historkám.

Také na Novostrašecku je rybaření pevně ukotvené. Místní rybářská organizace tu vznikla v roce 1967 a v rámci Českého rybářského svazu působí dodnes.

Bc. Karel Šnobl je zhruba dva roky jeho předsedou.

Pokud by snad někdo myslel, že jako rybářský předseda tráví v klídku celé dny u vody, velmi by se mýlil. Karel Šnobl je kromě rybářského předsednictví ještě dobrovolným hasičem v JSDH NS, členem zdejšího mysliveckého spolku, členem rady města, včelařem, a navíc čerstvým, hrdým otcem maličké holčičky.

Na otázku, jak to vše stíhá, jednoduše odpověděl, že se veškeré jeho aktivity vzájemně hezky prolínají. A když člověk dělá všechno rád, čas si prý vždycky najde.

Karel Šnobl (uprostřed) na brigádě u Rybárny (foto: archiv MO)

Zdejší místní rybářská organizace funguje už řadu let. Co mi o ní povíte?

Založila ji skupina dobrovolníků na konci 70. let. Za pomoci místních státních podniků budovali tenkrát ve svém volném čase rybníky a sádky, taky naši klubovnu Rybárnu a mnoho dalšího.

V dnešní době je to, co dokázali, těžko představitelné. Patří jim za to obdiv a obrovský dík.

Většina zakládajících členů již bohužel není mezi námi. Před krátkým časem ale jeden z nich, František Pecha, slavil krásné 80. narozeniny, přičemž ještě na jaře byl aktivním členem závodního družstva.

Chtěl bych mu dodatečně ještě jednou pogratulovat k životnímu jubileu a poděkovat za jeho celoživotní přínos organizaci.

Výlov rybníka Nový I. (foto archiv MO)

Čím vším se vaše místní organizace zabývá?

Kromě provozování sportovního revíru obhospodařujeme ještě několik dalších rybníků, na kterých se věnujeme rybochovné činnosti.

To znamená, že si ryby sami odchováváme od plůdku až do dospělosti. Máme vlastní sádky a soustavu vodních nádrží, kde ryby dorůstají. Přesazujeme je postupně tak, až se dostanou jako násada do sportovního rybníka.

Tohle asi dělají všechny rybářské spolky, ne?

Všechny mají povinnost dle stanovených zarybňovacích plánů každoročně vysazovat do rybníků a řek, které obhospodařují, určité množství ryb. Buď si odchovají vlastní nebo je musí koupit. Ne všechny však mají vlastní rybochovná zařízení. My vysazujeme do sportovního revíru zpravidla ryby z vlastních zdrojů, zbylé odprodáváme okolním organizacím. Je to vítaný zdroj příjmů. Máme tedy určitý objem financí, který můžeme použít pro děti v rybářském kroužku, údržbu a obnovu techniky nebo třeba pro naše závodní družstvo.

Kolik máte členů?

V současnosti zhruba tři stovky dospělých a asi čtyřicet mládežníků. Těch nejmenších je kolem dvaceti.

K dětem se chci dostat. Mluvil jste o rybářském kroužku…

Už dva roky postupně rekonstruujeme rybářské středisko, aby odpovídalo současným trendům a snažíme se vytvořit kvalitní podmínky pro činnost zejména rybářského kroužku. Velkou oporou je nám v tomto směru město Nové Strašecí.

Rybářský kroužek mládeže u nás vedla po mnoho let Hana Pelcová a mnoho současných našich členů udělalo své první rybářské krůčky právě pod jejím vedením, včetně mě. Dodatečně jí za všechno vzdávám upřímný dík.

Nyní je vedoucím kroužku Petr Volf, zkušený dlouholetý rybář, který přebral pomyslnou štafetu po paní Pelcové a primárně se věnuje právě dětem. Jednou týdně je učí o rybářských dovednostech, ale také o přírodě, základech dendrologie, botaniky, ekologie atd.

Naší snahou je naučit děti lásce k přírodě a povědomí, že je nutné se o ni dobře starat. Bohužel teď v době covidu se samozřejmě nic takového neděje.

A samozřejmě chytají ve vašich rybnících.

Dětem umožňujeme lovit v sádkách a na chovných rybnících, kde je větší šance na úspěch. Děti jsou obecně netrpělivé a my je chceme motivovat, aby s námi u vody zůstaly.

U nás nemusejí mít ani vlastní vybavení. Všechno potřebné jsme schopni jim zapůjčit. Samozřejmě se jedná o standardní výbavu, když pak chtějí něco lepšího, záleží to na rodičích.

Platí nějaký poplatek?

Právě že vůbec žádný. K nám může přijít dítě s prázdnýma rukama i kapsou. Teprve později, když se chce stát členem naší organizace, zaplatí 200 Kč za známku jako členský poplatek. Pokud chytá v rámci kroužku, nemusí mít ani povolenku k lovu ryb.

Pochopitelně se některé děti chtějí po nějaké době osamostatnit a lovit i jinde, pak už povolenku musí mít.

To mají děti ve vašem kroužku velké výhody.

Stojíme o ně, jsou našimi budoucími pokračovateli. Dáváme jim touto cestou možnost zjistit, jestli je právě rybaření pro ně to pravé. V podstatě k nám může přijít kdykoliv kdokoliv.

Rozhodně ale nechceme suplovat školní družinu a být nějaké odkladiště dětí, které nemá kdo hlídat. Negativní zkušenosti ovšem zatím nemáme. Rybárna je na dost odlehlém místě, kam musí rodiče své dítě dopravit. Takže k nám jezdí jen ti, které rybaření opravdu zajímá.

Vím, že jste pro ně vymysleli ještě něco...

Na podzim jsme koupili několik dřevěných chatek, které, až počasí dovolí, umístíme u našich sádek. Chceme pořádat dětské rybářské tábory, kde bychom se dětem mohli věnovat důkladněji. Plánujeme i nějaké tematické přednášky, samozřejmě takové, které děti dokážou vstřebat.

Slyšela jsem také o povedeném veřejném výlovu v nedávné době.

Tyhle akce jsme začali pořádat proto, abychom se dostali ještě víc do povědomí obyvatel.

Prostředí kolem Rybárny je navíc pro veřejné

Výlov rybníka Nový I v roce 2019 (foto: archiv MO)

Výlov rybníka Nový I v roce 2019 (foto: archiv MO)

výlovy téměř ideální a fakt byly hodně úspěšné. Lidi si mohli za příjemný peníz koupit čerstvou rybu a odnést si ji domů. Byla možnost ochutnat rybí speciality, měli jsme koutek pro děti, ve vodě úřadoval vodník. Ti nejmenší mohli rodičům chytit třeba pstruha k večeři.

Bohužel loňská akce se vzhledem k situaci musela odložit, nicméně nevzdáváme se, letos se to určitě povede.

Zmínil jste se o závodním družstvu.

Je skvělé a pravidelně se umísťuje na předních místech rybářských závodů, a to včetně české reprezentace. Máme zástupce v různých rybolovných technikách na všech výkonnostních úrovních. Dokonce máme ve svých řadách i mistry světa. Vedoucím je pan Roman Pokorný, trenér české

Výlov rybníka Nový I v roce 2019 (foto: archiv MO)

reprezentace, jehož synové získali v roce 2007 na MS zlaté medaile.

To je také velká motivace pro malé rybaříky.

Jak se vlastně můžu stát rybářem?

Abyste mohla chytat ryby legálně na svazových vodách (všechny řeky a většina rybníků), musíte být členkou nějaké místní rybářské organizace a vlastnit rybářský lístek. Ten získáte na základě složené zkoušky. Stále ještě ale nechytáte. Teprve po zakoupení povolenky k lovu ryb, smíte nahodit. Povolenky jsou různých typů podle velikosti území a časového období. Není to všechno úplně zadarmo, ale každý koníček něco stojí.

V porovnání s lovem v soukromých revírech, které rostou jako houby po dešti, to ale nejsou až takové peníze.

Co vás osobně na rybaření nejvíc baví?

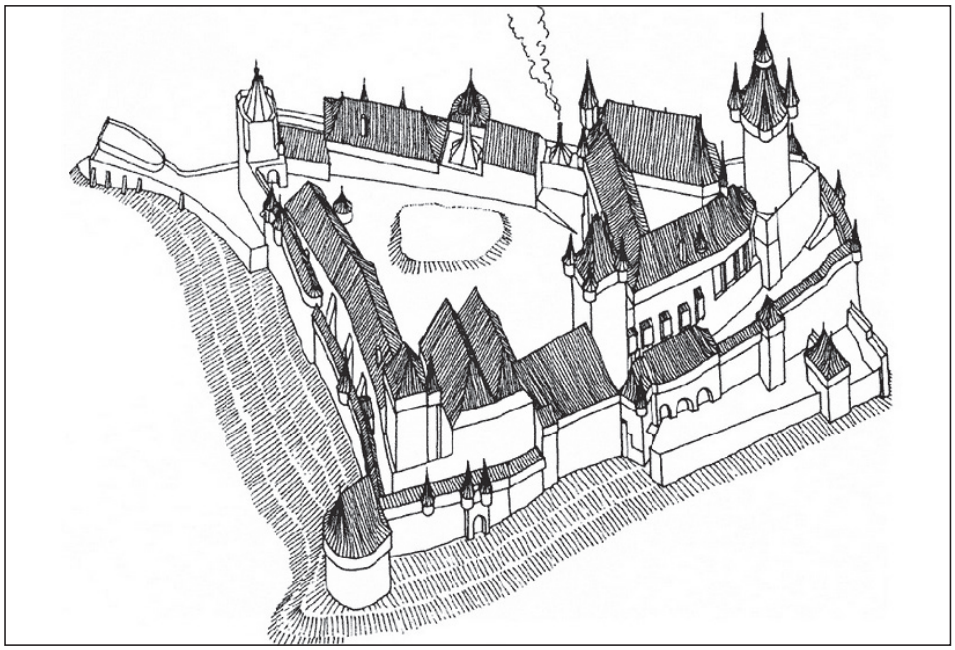
Asi to, co většinu mých kolegů. Rybáři chodí k vodě hlavně odpočívat a relaxovat.

Není moc možností, jak utéct před každodenním shonem. Když ovšem přijdete k vodě, zahodíte svůj chytrý telefon a pozorně se rozhlédnete kolem sebe, začnete zjišťovat, jak je naše příroda krásná.

Že je vám tu vlastně dobře a není třeba nikam spěchat.

Lída Faflíková

Ach, ta vrchnost!

Křivoklát v 16. století

Na prostou otázku, kam Nové Strašecí v minulosti náleželo, jsme už odpovídali mnohokrát. Stačí prolistovat vydaný soubor našich textů *Mají od starodávna...* (2013), především kapitoly *Novostrašecko z historického hlediska* nebo *O starých právech Nového Strašecí*. Záležitosti se dotkly i mnohé další články (například *Nejstarší zmínka o našem městě)*. Dozvíme se v nich o poddanské závislosti na Křivoklátě a o postavení Strašecí jakožto komorního města, a tím pádem o jeho vztahu ke královské, respektive české komoře. Šlo o významný úřad, který měl na starosti státní neboli komorní panství, kam Křivoklát také patřil. Vrchnostenské právo, zde vůli krále, vykonávali křivoklátští úředníci. I když vrchností byl samotný král, panství často odevzdával do zástavy a nakonec se v závěru 17. století rozhodl jej prodat i s naším městem.

Jak se vůbec Strašecí vyrovnávalo s častými změnami, s nestabilitou a s výměnou vrchnosti? Jaká byla jeho práva a povinnosti? Na koho se v minulosti obracelo, kam odevzdávalo daně a od koho přijímalo pokyny a nařízení? Komu se zodpovídalo? Do jaké míry mohlo v různých dobách vyjádřit případnou nespokojenost? Otázek je mnoho, odpovědi se pokusíme hledat.

Komorní město Rakovník

Poučený čtenář jistě zaznamenal, že Strašecí vstupuje na scénu relativně pozdě – někdy v závěru první třetiny 14. století, kdy kraloval Jan Lucemburský. Na Křivoklátsku se tehdy rýsovalo komorní město Rakovník, o němž slyšíme poprvé v polovině 13. věku, kdy už měl poměrně rozvinutou vlastní městskou správu a sídlil zde soud. První privilegium, o němž víme, mu udělil král Václav II., nicméně nejstarší dochovaná práva definuje až listina Jana Lucemburského z roku 1319 (zároveň se jedná o nejstarší dokument rakovnického archivu). Nebudeme zde listinu rozebírat, všimneme si jen několika údajů:

Privilegium určuje, že Rakovník je podřízen královské komoře a král jej nemůže dát do zástavy kromě ročního úroku. Město náleželo ke komoře v rámci křivoklátského panství a vrchnostenské právo vykonával vrchní křivoklátský úředník – purkrabí nebo (hlavně později) hejtman. Ten měl především pravomoc jmenovat a sesazovat městskou radu, která fungovala vedle královského rychtáře, jehož během 15. století nahradila v čele města.

Privilegium si více všímá postavení Rakovníka v případě zástavy křivoklátského panství. Město dále podléhalo komoře a městskou radu obnovoval prokurátor komory. Zástavní držitel hradu měl právo jen na vybírání platu. Ve skutečnosti to tak jednoduché nebylo, neboť dočasný držitel panství měl na město bezprostřední vliv, jemuž se obec pochopitelně bránila. Pozdější rakovnická privilegia řeší vybírání různých platů, náležejících králi, křivoklátským úředníkům nebo zástavním držitelům.

Výši úroku stanovuje privilegium z roku 1319 na 34 hřiven ročně. Královské komoře patřily dvě třetiny poplatků z trestních sporů. Později si král Václav IV. vyhradil právo vybírat clo ze soli, ostatní, tzv. menší clo (z dobytka, železa apod.) náleželo držitelům Křivoklátu. Odváděné poplatky se v různých dobách měnily, Rakovničtí též o získání vybíraného cla usilovali. Systém poplatků a poddanských povinností zde nebudeme rozebírat podrobně. Za připomenutí stojí povinnost Rakovníka půjčovat ložní prádlo na Křivoklát pro královskou družinu v případě tamního pobytu panovníka a přispívat lidmi a povozy na královské hony. První z těchto povinností se město na konci středověku zbavilo.

Založení vsi Strašecí a zástavy Křivoklátu

V první polovině 14. století probíhala na Křivoklátsku rozsáhlá zakladatelská činnost nových sídel, podnícená Lucemburky. V regionu tak vrcholila středověká kolonizace. Vznikla řada nových vsí, avšak perspektiva nového města se ukázala pouze v případě Strašecí a v menší míře Unhoště. Ač ve Strašecí můžeme předpokládat starší osídlení, nová lokace v místě dnešního náměstí tedy proběhla emfyteutickým právem až kolem roku 1330. Po Rakovníku se tak na Křivoklátsku započalo vyvíjet další, i když méně významné městské centrum.

Z pohledu Křivoklátu vzniká Strašecí v době nekončících zástav panství. Král Jan Lucemburský zastavil hrad v roce 1325 královskému podkomořímu Oldřichu Pluhovi, od něhož Křivoklát vykoupil kralevic Karel (pozdější Karel IV.) poté, co se v roce 1333 vrátil do Čech. K tomu se vztahují i Karlova známá slova v jeho vlastním životopise. V sérii zástav jiných královských hradů potřeboval král peníze na výplatu Poděbrad a Vimperka, které mu roku 1341 půjčili pražští měšťané Menhart Olbramův a Henslin Kadaňský. Karel (užíval tehdy titul markraběte) jim za to zapsal ves Strašecí. Oba měšťané tak získali na ves vrchnostenské právo a brali z ní roční plat, dokud jim Karel zmíněné peníze nevrátil. Jak dlouho zástava trvala, nevíme.

Samotné křivoklátské panství dále střídalo zástavní držitele. V roce 1341 jej získal saský vévoda Rudolf, po roce pak kutnohorský měšťan Henlin (resp. Henslin) Jílovský. Král potřeboval peníze a korunním majetkem ručil. V zástavách se ocitla i spousta vsí na Křivoklátsku, takže Jílovský, který zároveň vykonával úřad křivoklátského purkrabího, celé panství neovládal a vedlo to k dalšímu tříštění. V roce 1346 již Křivoklát zase patřil koruně, avšak jednotlivé vsi svou zástavní vrchnost dále střídaly. V rukou krále zůstal Křivoklát do husitských válek, kdy se dostal do dlouhodobé zástavy Aleše Holického ze Šternberka, pragmatického katolíka. Král Zikmund Lucemburský mu zapsal Křivoklát a Týřov v roce 1422. Aleš zároveň získal patronátní právo nad kostely. Křivoklátsko držel až do roku 1454, kdy jej vrátil koruně poté, co král Jiří z Poděbrad nechal zrevidovat zastavenou pozemkovou držbu. Po dlouhodobé Holického vládě a po husitských válkách vznikla potřeba zkontrolovat organizaci a správu křivoklátského komorního panství.

Hned roku 1460 zapsal král platy vybrané ve Strašecí, v Unhošti, ve Třtici, v Žilině, v Bratronicích a v Žižicích Bořivojovi z Lochovic. Celkem

se jednalo o sumu 122 kop grošů ročně. Těsně před smrtí Jiříka (+ 1471) se ujal správy Křivoklátska jeho syn Jindřich Münsterberský. Až v roce 1473 jej vykoupil nový král Vladislav Jagellonský, který se proslavil rozsáhlou přestavbou hradu ve stylu pozdní gotiky a jeho významným rozšířením. Zanechal však po sobě dluhy, proto panství propadlo dalším zástavním držitelům, především Zdeňkovi Lvu z Rožmitálu. Zástavám se opět nevyhnuly ani jednotlivé vsi i další královské hrady. Proti panu Zdeňkovi vypuklo na Křivoklátsku v roce 1517 povstání poddaných kvůli neúměrným požadavkům vrchnosti. Jestli se dotklo Strašeckých, nevíme. Křivoklát byl vrácen králi Ludvíku Jagellonskému až po mimořádných berních, určených pro výplatu hradů, v roce 1523. Další zástavy pak následovaly po roce 1526.

Postavení strašecké vsi a městečka

Jak si v těchto změnách stála nová ves, založená ve třetině 14. století, netušíme. Strašecí je v té době nazýváno pouze *villa* (ves), v čele stál rychtář, označovaný tradičně jako *judex*. Pravidelně rozměřené náměstí svědčí o tom, že se tu konal trh. K roku 1366 máme nejen první zprávu o konkrétním rychtáři, ale Strašecí je už označeno jako *městečko (oppidum).* Rychtář vládl společně s konšely *(consules),* které doložíme k roku 1379. Z těchto informací lze usuzovat, že dříve bylo *trhovou vsí* a že jeho význam rostl. Příslušenství ke Křivoklátu a sílící postavení znamenalo i výstavbu kamenného farního kostela s *královským patronátem*. Král tedy potvrzoval strašecké faráře.

Zásadní byl vztah k vrchnosti, který už popsal František Vacek. Vycházel přitom z uvedené nejstarší zmínky o Strašecí. Při založení nové vsi a rozměření pozemků byli na ně uvedeni osadníci vázaní danou smlouvou podle emfyteutického práva. Její součástí byl i pevně stanovený plat podle výměry pozemků, který se odváděl křivoklátské vrchnosti. Připomeňme, že tou byl král, který plat mohl zastavit. Mohl také ukládat různé povinnosti a schvaloval konšely. Rychtář byl prostředníkem mezi obcí a vrchností, od níž jistě obdržel pozemky a další statky a práva, jak můžeme odvodit z textu výsadní listiny Řevničova, vydané králem Janem Lucemburským 4. listopadu 1325. Kromě pozemků, rychty, svobodné krčmy a mlýna si mohl tamní rychtář ponechat část poplatků z rychetního soudu. Osedlí obyvatelé pak byli na dvanáct let osvobozeni od platů a úroků. Takový dokument pro Strašecí bohužel nemáme doložený. Obdobná nadání lze ovšem spatřovat i kdekoli jinde.

Další povinnosti ke Křivoklátu vymezoval tak zvaný manský systém, který zajišťoval obranu i běžné fungování hradního centra. Mannové byli vázáni k panovníkovi určitými službami, původně předně vojenského charakteru, a za to obdrželi požitky, zejména v podobě vlastnického práva k lénu neboli statku. Manský systém se zpočátku rozvíjel v pohraničí, do vnitrozemí jej přenesli pravděpodobně až Lucemburkové, ač starší literatura uvažovala o Přemyslu Otakarovi II. Přímé doklady pro to ale nemáme. Křivoklátský manský systém tak představuje nepřehledný a komplikovaný svazek služeb, závazků a povinností, který se historikům nedaří plně rekonstruovat. Vinu na tom mají špatně dochované středověké prameny. Nejstarší manská kniha začíná až rokem 1454, kdy po odchodu Aleše Holického ze Šternberka vyvstala potřeba zrevidovat všechna manství. O Strašecí se v knize nic nedozvíme.

Některé povinnosti se vztahovaly i na obě uvedená městská centra, která můžeme zařadit mezi komorní statky příslušné ke Křivoklátu, nikoli však mezi statky manské. Rakovník poskytoval lidi i koně ke královským honům a půjčoval ložní prádlo na hrad pro ubytované dvořany. Tuto zprávu doložíme mimo jiné z privilegia vydaného Vladislavem Jagellonským v roce 1488, kterým Rakovnické příslušné povinnosti zbavil *(voziti nižádných šatuov ložních ani puojčovati na týž hrad Křivoklát nižádnému).* Ložní prádlo poté Rakovník poskytoval nadále, ovšem dodávky byly dobrovolné a placené. Podobné úkoly plnili i Strašečtí, kteří chodili na hon a dodávali tam potřebné povozy k dopravě tenat a plátna. Podle Augusta Sedláčka a Václava Kočky byl na to vystaven 23. listopadu 1549 doklad, protože strašečtí měšťané získávali za tuto službu z křivoklátských lesů stavební dřevo, což jim měla daná listina potvrdit.

V citovaném privilegiu z roku 1488 se říká, že ložní prádlo poskytovali Rakovničtí podle *starodávného obyčeje.* Pro Strašecí bychom o této povinnosti nevěděli, nebýt zmínky v pramenech vztahující se až k roku 1562, kdy Strašečtí museli uvedenou službu vykonat na poručení hejtmana. Po dvou letech totiž nařídil arcikníže Ferdinand Tyrolský, aby bylo prádlo strašeckým měšťanům vyplaceno, a zůstalo tak na hradě. Roli v tom hrála morová epidemie, která na Křivoklátsku tehdy řádila. Další zprávy o dodávání ložního prádla od Strašeckých měšťanů zatím nemáme k dispozici.

Zastavme se ještě u odebírání dříví z křivoklátských lesů. Pro město šlo o důležitou svobodu. Ta však nebyla pouze za dodávání lidí a povozů k hradům. V roce 1546 se město Strašecí ohradilo proti nařízení tehdejšího hejtmana Zikmunda Gerštorfa, aby měšťané dodali na hrad více sena. Ti uvedli, že nikdy nevozili více než dvě fůry, a žádali hejtmana, aby nepřekračoval staré obyčeje *(že nás přes možnost a starobylé zvyklosti potahovati neráčíte).* Hejtman si na situaci stěžoval české komoře. Doplnil, že jde o starou povinnost Strašeckých sekat louku Ptýně a vozit z ní seno na hrad, za což *sou sobě brali nějakou souš z lesuo.* Nejspíše šlo o louku nacházející se v oblasti lesa Hořkovce směrem k Myší díře.

Král Vladislav Jagellonský osvobozuje Rakovník od povinnosti dodávat ložní prádlo na Křivoklát (1488)

Tato práva, která byla v 16. století považována za starobylá a sahala do středověku, se přetřásala i nadále a ještě se k nim vrátíme. Strašečtí si budou hájit svobodu odebírání dříví a budou tím narážet na různé překážky ze strany hejtmanů a zástavních držitelů Křivoklátu.

Dvě jagellonská privilegia

Oběma dokumentům, vydaným ve prospěch Strašeckých králem Vladislavem Jagellonským v letech 1480 a 1503, jsme se už dostatečně věnovali. Zaměříme se tedy pouze na vztah a povinnosti ke Křivoklátu.

První listina, dochovaná v opise, zpravuje o příslušnosti městečka Strašecí ke Křivoklátu a na prvním místě mezi představiteli obce jmenuje purkmistra. Pozice rychtáře už tedy byla odsunuta do pozadí. Dále se tu hovoří o staré měděné pečeti s královskou korunovanou hlavou, která odkazuje na příslušnost k hradu již v dávné minulosti. Mezi následnými obdarováními městečka se žádné povinnosti neobjevují. Situaci ovšem zamotal František Vacek, který ve svých Dějinách města napsal, že text tohoto privilegia sice nezná, ale že vychází z opisu v listině krále Matyáše z roku 1616. I přesto zde uvedl skutečnosti, které v Matyášově listině nejsou.

Druhá listina krále Vladislava z roku 1503 již povinnosti novopečeného města Strašecí zaznamenává. Z textu vyplývá, že město odvádělo do královské pokladny roční pozemkový plat 15 kop 59 grošů českých, a to nadvakrát, na sv. Jiří a na sv. Havla vždy *osm kop grošů českých bez půl groše českého* (tedy dvakrát 7 kop 59 a půl groše – 1 kopa = 60 grošů). Město si mohlo pro obecní potřeby ponechat plat z masných krámů a plat ze skladu a prodeje soli.

Král si v privilegiu všiml ještě dvou záležitostí, které se projeví v budoucím vývoji. Měšťanům potvrdil právo užívat bez překážky královské pozemky ve vzdálenosti půl míle od města s tím, že v lese nesmí poškozovat mladiny. Důležité bylo také ustanovení, že žádný král na budoucnost nesmí nikomu město *zastaviti ani na nich panstoí jaké dáti, aniž od toho zámku jakkoliv odcizovati máme, ani někoho jiného za pána míti mají, leč nás a budoucích našich králův českých.*

Jan Černý

(pokračování příště)

Každá malá změna se počítá

Zrovna teď v únoru uplyne první rok existence bezobalového obchodu v Novém Strašecí. Jmenuje se **Pět švestek** a lze ho najít při vjezdu na Komenského náměstí u základní školy. *Inspirací vtipného názvu byla běžná situace na výletě, kdy malá Nina nechtěla jít dál a pobídka zněla: „Seber si svých pět švestek (opravdu je měla s sebou v krabičce) a pokračuj...“*

Obchod patří dvěma mladým, začínajícím podnikatelkám. Obě bydlí v nedalekých Tuchlovicích, mají vlastní rodiny se dvěma téměř stejně starými malými dětmi, díky nimž se z nich před pár lety staly dobré kamarádky.

Kvůli obchodu prý spolu poslední dva roky prakticky žijí ve společné domácnosti.

Kateřina Lukavská vystudovala střední zahradnickou školu, uplatnění našla nikoliv v oboru, ale jako asistentka ve velké softwarové společnosti.

Rozálie Eliášová se po dokončení studia na VŠE, obor podnikání v umění, ocitla v oddělení marketingu společnosti IKEA.

Ani jedna se myšlenkou vlastního podnikání nezabývala až do doby zhruba před třemi lety.

Šťastné podnikatelky Rozálie a Kateřina (foto archiv Pět švestek)

Co bylo impulzem k otevření bezobalového obchodu?

Kateřina: Kolem roku 2015 se začaly první takové obchody objevovat v Praze. Některé jsem navštívila a moc se mi ta myšlenka líbila.

Rozálie: Já jsem jí naopak úplně nevěřila. Obchodů bylo tenkrát ještě málo, neuměla jsem si představit, že bychom s tím tady mohly uspět.

A vidíte, za dva roky jsme otevíraly.

Kateřina: Obě s Rózkou jsme chtěly, aby naše děti vyrůstaly ve zdravém a hezkém prostředí a světě kolem. Přemýšlely jsme, jak se my samy můžeme zasadit o to, aby měly podmínky k životu podobné, jaké jsme měly my. Jak zajistit, abychom jim nezanechaly jen samou spoušť.

Rozálie: Hlavní roli u nás sehrálo jejich narození. Postupně jsme zjišťovaly, kolik věcí od potravin přes drogerii až po hračky dokážeme spotřebovat a že to vlastně není nutné. Uvědomovaly jsme si, jak silnému a propracovanému marketingovému tlaku maminky s malými dětmi čelí. Co všechno údajně potřebují a bez čeho se prý vůbec neobejdou.

Když se člověk na chvilku zastaví a zamyslí, zjistí, že to tak ale být nemusí.

Kateřina: S příchodem dětí bylo například odpadu o hodně víc než předtím a nám to vadilo. Rozhodly jsme se tedy pro čtrnáctidenní interval vyvážení a odpad maximálně pečlivě třídily. Po roce můžeme říct, že bychom vystačili i s intervalem delším. Kdyby to podobně dělala každá domácnost, hned by situace s odpady vypadala jinak.

Rozálie: Ale zase nechceme jít do takového extrému jako natlačit roční odpad do jedné zavařovací sklenice. To není pro každého dlouhodobě udržitelné. Přirozenější a přijatelnější pro tuto společnost je zlatá střední cesta.

Kdesi jsem četla zajímavou myšlenku, že než aby se jeden člověk snažil na sto procent, je lepší, když se každý bude snažit alespoň trochu. Součet má pak za následek velkou změnu.

A my volíme změny malé, ale soustavné a trvalé.

Cítíte se jako ‚bio matky‘?

Kateřina: Tohle označení má pejorativní nádech a používá se pro ty, které to podle běžných měřítek s bio životem přehání. My si tak nepřipadáme.

Rozálie: Vadí mi škatulkování, automatické zařazování k nějaké skupině. Tzv. bio matkám se přisuzuje spousta určitých přívlastků, jejichž striktní dodržování ostatní dráždí.

Pod některé bych se klidně podepsala, ale jiné mi blízké nejsou.

Obchod zvenčí (foto archiv Pět švestek)

Kateřina: My se nacházíme kdesi uprostřed. Žijeme v nějaké době, v nějakém prostředí, musíme dělat kompromisy. I v našem obchodě je děláme, nesnažíme se být stoprocentně dokonalé.

Podle svých sil a přesvědčení chceme žít tak, jak myslíme, že je to pro planetu co nejmíň škodlivé. V takovém duchu vychováváme od malička i naše děti. Na společných procházkách se o přírodě a ekologii bavíme neustále, je to naše věčné téma.

Rozálie: Zatím jsou všechny ještě malé, ale věříme, že budou mít od nás dostatečně pevný základ. I když se možná někdy trochu odkloní, že se vrátí zpátky.

Zvolily jste život bez obalů...

Kateřina: Země je jimi zavalená. Všude igelity, plastové pytlíky, krabice, pet láhve, samé obaly. Chceme jí trochu ulevit. U lidí, kteří k nám chodí nakupovat, vidíme příznivou odezvu, i když se s tím třeba ještě nesetkali. Vyhovuje jim, že si u nás mohou koupit potravinu na váhu a odnést si ji ve vlastní sklenici nebo sáčku, který si přinesli s sebou. Vítají, že si nezahlcují domácnost stále dalšími a dalšími obaly.

Rozálie: Kterých se zase hned zbavují. V některých obchodech dokonce berou jako výsadu dát každou věc do zvláštního pytlíku, to se nám příčí.

Kateřina: K nám si zákazník přinese vlastní obal, který mu vyhovuje. Kdo ho nemá, může si vybrat z už použitých a samozřejmě pečlivě vymytých sklenic v našem bazaru nádob. Průběžně ho zásobují sami nakupující z domácích přebytků. Nebo si zákazník může koupit naši sklenici proti záloze. Máme k dispozici i papírové sáčky, ale to je krajní řešení.

Rozálie: V některých bezobalových obchodech ale ani tahle možnost nebývá. Pokud si k nim nepřinesete vlastní obal, odnesete si nákup buď ve sklenici z bazaru, nebo odejdete s prázdnou. Takhle to ale

dělat nechceme. Především se snažíme zákazníkům vycházet co nejvíc vstříc, to nás těší.

Nabízíte kvalitnější sortiment než jinde?

Kateřina: Máme to tak půl na půl. Zpočátku jsme hodně řešily, jestli se zaměřit jen na bio potraviny, nakonec jsme se rozhodly pro kompromis. Jsou o dost dražší než ty běžné, to je pro spoustu zákazníků pořád hodně důležité měřítko.

Rozálie: Obě sice souzníme s bio hospodařením i produkty, ale uvědomujeme si, že v menším městě by takhle vymezený sortiment nemusel být výhodou. Potraviny, u nichž je vyšší kvalita důležitá pro nás, nabízíme i zákazníkům. Navíc chceme, aby jich co nejvíc pocházelo z Česka, to je pro nás momentálně daleko důležitější. Tak jsme například vyměnily bio pohanku z Číny za pohanku z Beskyd. Nebylo to kvůli kvalitě, protože v Číně umějí také ekologicky hospodařit, ale protože beskydská firma Šmajstrla je prostě z Čech a loupe pohanku tradičním mechanickým způsobem. Ta jejich nám i víc chutná.

Co vlastně znamená BIO kvalita?

Rozálie: Toto označení může získat jen pěstitel nebo zemědělec, který splňuje velmi přísné podmínky. Nesmí používat technologie a způsoby pěstování produktu, které jsou v rozporu s bio hospodařením, jako jsou například umělá hnojiva, chemické prostředky atd.

Každý produkt označený jako bio, musí mít certifikát BIO kvality. Je to hodně pečlivě střežené a pěstitele stojí velké úsilí, než na certifikát dosáhnou. Pokud prodáváme produkt v této kvalitě, nesmíme ho tak ale v krámě označit, pokud není v originálním obalu. Většinu zboží i v BIO kvalitě však bereme ve větším množství a následně ho rozdělujeme do nádob s naší značkou. Tudíž už není v původním obalu. Navíc bychom musely mít vlastní certifikát k nakládání s těmito produkty. V prodeji je ale máme, označujeme je žlutým puntíkem a naši zákazníci to buď vědí nebo se zeptají.

Co u vás nakoupíme?

Kateřina: Různé druhy vážených luštěnin, obilovin, mouky, rýže, cukru, ořechů a spoustu dalšího. Také mléčné výrobky v běžné, ale i v BIO kvalitě. Hodně si k nám lidi chodí pro lahodné krájené máslo.

Rozálie: Začínaly jsme asi s dvěma sty položkami, teď jsme zhruba na dvojnásobku. Zpočátku jsme opatrně nakupovaly v menším množství, teprve postupně jsme zjišťovaly, co jde na odbyt víc a co méně. Naštěstí jsme se dost trefily. Na nové produkty nám ještě trochu volného místa zbývá, ale jsme omezené kapacitou obchodu.

Kateřina: Zákazníci by například uvítali nabídku pečiva, které neprodáváme.

Rozálie: Bylo by prima odebírat třeba čerstvou zeleninu od nějakého místního farmáře.

Obě: Teď nám to ale takhle stačí. Máme čtyři zatím hodně malé děti a není naším cílem se podnikáním úplně zničit.

Nabízený sortiment (foto archiv Pět švestek)

Čím vás zlákalo Nové Strašecí?

Kateřina: Větší město skýtá víc možností. Žije tu mnohem víc lidí, tedy potenciálních zákazníků než u nás v Tuchlovicích.

Rozálie: Nové Strašecí má pro nás přiměřenou velikost a Komenského náměstí, kde náš obchod sídlí, je krásné. Moc se nám líbí, že to tu žije. Kolem dokola je plné prodejen s různým sortimentem. Pro běžný nákup stačí náměstí jen obejít a vůbec se nemusí zajíždět do vzdáleného supermarketu. Alespoň my to tak děláme.

Kateřina: Vyhovuje nám i umístění Pěti švestek na kraji náměstí. Cítíme se být součástí jakési komunity zdejších prodejců. Už jsme se poznali, chodíme k sobě nakupovat a snažíme se fungovat v určité semknutosti. Vzájemně se doporučujeme, je to tu takové domácké.

Nedaleko je navíc Kavárna Kaffka, kam chodíme na oběd. To jsou další spřízněné duše.

Rozálie: Domnívám se, že strašecké náměstí je výjimečné tím, že je opravdu živým srdcem města. Udržel se tu původní model množství malých krámků v centru, dřív to tak bývalo všude. Za to jsme moc rády.

Kateřina: Proto jsme pojaly i interiér našeho obchodu trochu starobyle. Zařizovaly jsme ho samy s pomocí kamarádů a rodiny.

Naším cílem byl krám ve stylu koloniálu Petra Bajzy z Bylo nás pět. Prostě staré dobré časy.

Zasáhla vás nějak covidová doba?

Obě: My vlastně vůbec nevíme. Obchod jsme otevřely na konci loňského února a za čtrnáct dnů tady byla pandemie. Naštěstí jsme nemusely zavřít, ale běžný chod za normální doby jsme ještě nezažily.

Kateřina: Myslíme si, že k nám bude chodit stálý okruh zákazníků, jako dosud.

Hlavní rozdíl mezi námi a supermarketem je, že k nám lidé zavítají s jasným záměrem, co chtějí nakoupit. V supermarketu spíš očekávají, že je něco napadne až na místě. A většinou pak nakoupí mnohem víc, než právě potřebují.

Rozálie: Nás se ani nedotkly povolené počty zákazníků v obchodě, protože víc jak dva, tři se k nám nevejdou. Netvoří se tu tak dlouhé fronty jako v supermarketu. Zavedly jsme i nákup do tašky. Stačí donést seznam a my nákup připravíme. Chodí k nám lidé mladí i starší, rádi si popovídají a přesně to jsme chtěly.

Jste šťastné podnikatelky...

Obě: Zákazníci nás pozitivně nabíjejí, k nám nechodí nikdo naštvaný. Panují mezi námi moc hezké vztahy, takže jsme opravdu spokojené.

Lída Faflíková

Obchod zevnitř (foto archiv Pět švestek)

Únor bílý, pole sílí

Tato lidová pranostika říkala kdysi našim předkům-sedlákům, že i když už svítí sluníčko a vypadá to jako na jaře a oni by se s vervou pustili do polních prací, mají nechat přírodu ještě odpočívat. Na povrchu se zdá být klid, ale v nitru Země už to začíná pracovat. Příroda se pomalu probouzí ze zimního spánku. V duchu si představuji malé skřítky, kteří pomalu začínají v hloubce malými rýči budit naši matku Zemi.

A tak to má i člověk. Pokud to v lednu nepřeženeme s aktivitou, cítíme, že začínáme nabírat sílu a máme chuť pustit se do nějaké práce.

Třeba uklidit ve spíži a napsat seznam, jaké obiloviny musíme dokoupit.

Obiloviny a jejich druhy

U mě ve spíži najdete spoustu sklenic s obilovinami. Mám v nich několik **druhů rýže (celozrnné i bílé), jáhly, čirok, pohanku, kukuřici, amarant, quinou, oves, ječmen, žito, špaldu.** Přednostně je používám v jejich přirozené celozrnné, celistvé podobě. Pak mají dostatek minerálů a vitamínů a tělo a mysl tolik nezakyselují. Obsahují dlouhé složité cukry, které se do těla uvolňují postupně, a proto nehrozí kolísání cukru v krvi. Využívám ale i výrobky z nich - vločky, kuskus, bulgur, kroupy, těstoviny. Vytvářím z nich různé placky, knedlíky, kaše. Na dezerty používám celozrnnou špaldovou, pohankovou a ječnou mouku. Je dobré maximálně omezovat výrobky z neplnohodnotné bílé pšeničné mouky, a ještě více potraviny kombinující bílou mouku, umělé tuky, cukr a příchutě (to je skoro ve všech průmyslově vyrobených dezertech a sušenkách). Tyto výrobky mají hodně omega-6 nenasycených mastných kyselin, které jsou označovány jako PROzánětlivé a jejich nadbytek může vést ke chronickým zánětům v těle. Obiloviny vždy dobře properte ve studené vodě a uvařte v osolené vodě s kouskem mořské řasy wakame. Pokud vzpomenete, nechte je namočené (klidně i přes noc). Lépe se vám uvaří a zlepší se i stravitelnost. Obilovinu by na talíři měla doplnit luštěnina, zelenina tepelně upravená, kvašená a syrová.

Tipnete si, které obiloviny jsou bezlepkové. Zakryjte si následující řádek a zkuste je vyjmenovat.

Bezlepkové obiloviny: rýže (celozrnné i bílé), jáhly, čirok, pohanka, kukuřice, amarant, quinoa.

Dneska si uvaříme **pohanku**. Je zahřívající, a proto se hodí právě v tomto období. Zvolte pohanku kroupu, která je mechanicky loupaná a není z ní cítit hořkost (je světlá).

1 hrnek pohanky
1 lžička slunečnicových semínek
1,5 hrnku vody
sůl

Pohanku propereme ve studené vodě, přidáme omytá slunečnicová semínka, osolíme a zalijeme vodou. Vaříme asi 10 min. vypneme a necháme

Kožlanské placky bez cukru (foto Ivana Pedáloová)

pod pokličkou dojít. Vidličkou načechráme. Pokud vzpomeneme, nechme pohanku namočenou (stačí i 1 h) a v té samé vodě ji uvařme.

Naservírujeme ji s guláškem z fazolí adzuki, které jsou nazývány královnou mezi fazolemi. (Adzuki vaříme v papiňáku 45 min.) Celostní medicína je využívá např. při nespavosti, vyčerpanosti, osteoporóze, vypadávání vlasů, lámání nehtů... Jsou skvělé právě v tomto období, protože posilují ledviny, kterým zima a chlad vůbec neprospívá. Zima nám ukrajuje nejvíce z naší prenatální (vrozené) energie, zděděné po předcích. Představte si kostelní svíci, která pouze uhořívá a je jen na nás, jak dlouho bude hořet. Tuto energii nelze moc dobře doplňovat. Proto pozor na vyčerpanost. Doplňovat ale můžeme naši postnatální (získanou) energii třeba tím, že se nepřepínáme (fyzicky ani psychicky), eliminujeme stres, přiměřeně solíme, jíme poslední jídlo do 18 h, samozřejmě kvalitní jídlo.

Vždyť víte: **Jíme, abychom žili a nežijeme, abychom jedli.**

Fazolový guláš s červenou řepou a pohankou

1,5 hrnku uvařených fazolí adzuki
250 ml vody z vaření fazolí
nebo zeleninového vývaru nebo vody
3 lžíce olivového oleje
1 cibule nakrájená na kostičky
2 menší nebo 1 větší mrkev nakrájená na kolečka
1–2 řepy (150 g) nakrájené na malé kostičky
2 cm zázvoru nakrájeného na pidikostičky
1 lžička kurkumy
2 stroužky česneku nakrájeného najemno
1 lžička soli
10 cm pórku nakrájeného na kolečka
1 lžíce umeocta

Ilustrační foto (foto Ivana Pedáloová)

Můžeme zahustit 1 lžící kuzu (není nutné), kterou rozmícháme v hrnečku s trochou studené vody.

Připravíme si všechnu zeleninu, omyjeme ji a nakrájíme. Na oleji osmahneme cibuli, přidáme mrkev, řepu, zázvor, kurkumu, česnek, promícháme a osolíme. Chvíli restujeme. Podlijeme vývarem nebo vodou, promícháme a dusíme asi 30 min. do změknutí řepy. Tekutinou regulujeme, jak moc mokré jídlo ve výsledku dostaneme. Zda bude spíše jako guláš nebo sušší směs fazolí se zeleninou. Přidáme adzuki a pórek a dusíme ještě asi 5 min.

Pokud chceme krémovou konzistenci, rozmícháme kuzu v trošce vody a za stálého míchání zavaříme do směsi a 2 min. povaříme. Dochutíme umeoctem a podáváme s pohankou. Abychom měli kompletní talíř, je potřeba jídlo doplnit 1 lžící kvašené zeleniny, kouskem syrové a napařené zeleniny.

Jestliže chcete mít dezert do ruky, prozradím recept na placky, podle kterého je peču už dvacet let. Časem jsem recept trochu upravila, tak vyzkoušejte:

Kožlanské placky bez cukru

300 g špaldové mouky celozrnné
nebo hladké (nebo půl na půl)
250 ml mléka (ovesné, mandlové, kravské – farmářské)
1 vejce domácí
80 g rozpuštěného másla
nebo veganského tuku (např. Alsan)
špetka soli
500 g jablek
2 lžíce špaldové mouky
na poprášení plechu a placek

Z mouky, mléka, vejce, rozpuštěného másla (veganského tuku) a špetky soli uděláme těstíčko. Necháme chvíli odležet a mezitím si nakrájíme omytá, jadřinců zbavená jablka na kostičky. Do těstíčka přidáme nakrájená jablka a opatrně zamícháme. Na plech si dáme pečící papír a lehce si moukou vyznačíme kolečka. Na vysypané kolečko dáme naběračkou kopeček těsta a prsty zformujeme placku. Takto vytvoříme asi 10–12 placek podle velikosti. Placky poprášíme špaldovou moukou a pečeme na 180 °C asi 40 min. Po 20 min. placky otočíme, aby byly růžové z obou stran. Nejlepší jsou ještě vlažné. U nás se sní na posezení, ale jsou chutné i druhý den. Déle u nás nikdy nezbyly.

Lidová pranostika praví:

Na svatého Matěje lidské srdce okřeje, slunce pozře závěje, nad polem si skřivan zapěje. A já dodávám:

Každý sluneční paprsek je v tomto čase doslova darem. A když nás polechtá na tváři a vykouzlí nám úsměv na rtech, pak se nám srdce oblaží. Přináší i naději a v tomto případě je to naděje naprosto archetypální.

Jde totiž o naději na nový život s blížícím se jarem.

Ivana Pedálová

Telč – město jako z pohádky

Město Telč má oprávněně přezdívku Perla Moravy.

Je položené mezi tři rybníky s obrovským množstvím kulturně historických památek. Historické jádro Telče bylo v roce 1992 zapsáno do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Mimořádným skvostem je náměstí Zachariáše z Hradce s měšťanskými domy, přestavěnými v polovině 16. století italskými mistry podle jednotného plánu, s podloubími a bohatě zdobenými štíty.

Vznikl tak mimořádný celek, který těžko hledá obdobu i mimo hranice České republiky.

Historie města

Počátky města jsou zahaleny tajemstvím. Listiny z 11. století, které se o městu zmiňují, považují historikové za falza, a tak první ověřená zpráva, ve které je doložen zeměpanský dvorec a strážní věž s kostelíkem, pochází z roku 1335. V jeho podhradí stávala osada Stará Telč, dnešní Staré Město.

Město postihlo několik požárů a v roce 1423 jej navíc vypálili husité. Největší rozkvět nastal v 16. století, kdy Zachariáš z Hradce dal starý hrad přestavět na pohodlné panské sídlo a doplnil ho renesančním zámkem. Přivedl do města italské stavitele a řemeslníky, kteří svým uměním a zkušeností z Itálie pomohli telečským měšťanům s přestavbou domů v módním renesančním stylu.

Město navštěvují především „dovolenkáři“

Telč se stává cílem návštěvníků především v létě při dovolených, kterou turisté tráví v nedalekém okolí. My jsme toto krásné místo s rodinou navštěvovali pravidelně z „České Kanady“ (cca 40 km), ale výlet z Nového Strašecí dlouhý 200 km (2 hod.) se nechá při zpáteční cestě spojit ještě třeba s návštěvou zámku Červená Lhota a historickým centrem města Tábora. Nemusel by to být až tak marný den.

Jak se tam dostaneme

Nejkratší cesta je po dálnici D1 na Brno. Na Vysočině odbočíme z dálnice na 127. km na Jihlavu (Exit 112). Krajské město projedeme jen průmyslovou zónou a pak již dvakrát odbočujeme doprava na Telč. Ať již vjedeme do města z jakékoli strany, vždy hledáme směrovky na centrum a parkoviště. Větší jsou tu tři. Staré centrum města není velké, a tak je to na náměstí ze všech parkovišť zhruba 10 min.

Ohromující náměstí

Všechny, kdo město navštíví poprvé, náměstí ohromí. Vždy jsem si zde připadal jako v pohádce. Jeho plocha je na české poměry ohromná a měšťanské domy s jednotnou stavbou podloubí a průčelí daly městu neobyčejný charakter. Řada předzahrádek restaurací vytvořila na tomto idylickém místě odpočinkovou pohodu. Stačí si sednout, vypít kávu, dát si drink nebo vykouřit cigaretu. A jen se dívat.

Vyhlídka ze sv. Jakuba

Východní část náměstí nás upoutá, i přes nádhernou výzdobu měšťanských domů, dvěma krásnými kašnami. Ta menší je z roku 1611 a větší s mariánským sloupem je z roku 1827.

Na protilehlé straně náměstí pak samozřejmě obdivujeme renesanční zámek s Jezuitskou kolejí a Jezuitským gymnáziem. Nás turisty vždy lákají vyhlídky.

I zde v Telči máme jednu hned naproti zámku. Věž kostela sv. Jakuba je vysoká 60 m, přístupná a z prohlídky města ji určitě nevynecháme.

Pohled na Telč z ptačí perspektivy je neopakovatelný. Celé staré město máme jako na dlani. Navíc je krásně vidět, jakým způsobem bylo ochráněno třemi rybníky, které spojuje Telčský potok.

Architektonika měšťanských domů

Nesmíme zapomenout na měšťanské domy. Jejich přízemí mají většinou gotická jádra z dob založení města. Tvořil je klenutý mázhauz, sloužící jako dílna, obchod či „šenk“. Z něho se vcházelo do obytného patra, do sklepů a průjezdem do dvora. Sami to uvidíme, až se do některého půjdeme podívat.

Při velkolepé přestavbě města v polovině 16. století bylo k většině domů představeno podloubí a průčelí se štíty podle jednotného plánu, i když fasády se tvořily individuálně.

Zámek určitě ano

Nejsem příliš příznivcem prohlídek zámků, protože mám vždy pocit, že mě to „okrádá“ o čas v přírodě. V Telči ale všem milovníkům historických staveb zámek doporučuji. Vím totiž, že zde na přestavbě pracovali známí italští umělci, mezi nimiž vynikal B. Maggi z Argona.

A tak zde můžeme spatřit nádherné kazetové stropy ve Zlatém, Rytířském, Modrém či Divadelním sále. V komnatách jsou cenné soubory obrazů, zbraní, brnění, fajánse apod. V zámku je i městské muzeum, ve kterém je k vidění rozměrný model města z roku 1886. Navíc si tu můžeme zakoupit upomínkové předměty a turistické známky.

Zkusme stihnout ještě něco

Pokud nejsme v okolí Telče na dovolené a jeli jsme sem jen na jednodenní výlet, doporučuji jet zpět přes Jindřichův Hradec. Je to jen o 20 km delší a samozřejmě pomalejší, protože nejedeme po dálnici. Má to ale svoje výhody.

Při cestě zpátky máme pár zajímavých míst k vidění. Zmínil jsem už zámek Červená Lhota a historické centrum města Tábor, ale jsou tu i další.

Jindřichův Hradec, zřícenina hradu Choustník, zámek Hluboká, zámek Orlík, hrad Zvíkov a jiné.

Vladimír Kozel

Davy turistů mohou na horách třídit odpady do speciálních třikošů

České a moravské hory v posledních týdnech zaplavily davy návštěvníků a turistů. Bohužel například v Krkonoších a Beskydech po některých zůstává velké množství odpadu odhozené mimo kontejnery a koše. To i přesto, že lidé mohou v mnoha horských střediscích odpady nově třídit do speciálních třikošů přistavených u parkovišť, výchozích míst na túry nebo u výdejních okének.

Sedm desítek designových „třikošů“ doplnilo v horských resortech od loňského roku síť tradičních velkých barevných kontejnerů na třídění odpadů. Menší speciální koše na plasty, papír a směsný odpad jsou díky projektu společnosti EKO-KOM s názvem Třídíme na sněhu umístěny přesně tam, kde vzniká odpad z obalů, ale kam se zároveň nedostanou těžká svozová auta. Tříděný odpad z třikošů je tak svážen ve spolupráci s lyžařskými areály například skútry nebo rolbami.

Třikoše mají samy o sobě motivovat ke třídění odpadů, protože jsou téměř celé včetně výplňových pytlů vyrobeny z recyklovaných plastů. Jejich patentovaná konstrukce je navíc vyrobena tak, aby odolala náročným zimním horským klimatickým podmínkám.

Před uvedením do provozu byly pilotně testovány například na krkonošské Černé hoře nebo na hoře Slamník v resortu Dolní Morava.

V současnosti mohou návštěvníci využívat třikoše kromě Krkonoš a Králického Sněžníku také v Krušných horách, Orlických horách, Jeseníkách, Beskydech, Javornících, ale také v Novém Městě na Moravě.

Ředitel komunikace Autorizované obalové společnosti EKO-KOM si chování zodpovědných třídících návštěvníků hor zatím pochvaluje: „Přestože síť třikošů v českých a moravských horách stále ještě rozšiřujeme, od uvedení do provozu již do nich lidé vytřídili přes dvacet dva tun plastů a papíru.

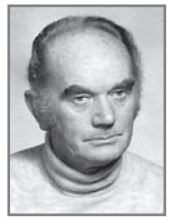
Očekáváme však ještě větší zájem, protože jakmile to epidemiologická situace dovolí, podpoříme třídění v zimních areálech promo akcemi a brožurkami v infocentrech a pokladnách.

Zájemci již nyní najdou informace o třídění na horách na Facebooku, Instagramu a webu tridimenasnehu.cz.“

Lucie Müllerová

Společenská kronika

Roky plynou jak tiché řeky proud,
jen bolest trvá a nedá zapomenout.
Nic víc Ti nemůžeme dát, jen kytičku
na hrob a tiše plakat.

Dne 2. února vzpomeneme již patnácté výročí úmrtí pana **Vladimíra Kočího.**

Stále vzpomínají manželka Venuše, synové Vladimír, Petr a dcera Pavla s rodinami.

Dne 3. února uplynulo již pět let, kdy nás opustila naše drahá maminka, babička a prababička paní **Jiřina Brejchová** (rozená Vlková).

S láskou vzpomínají dcery Irena, Iveta a syn Josef s rodinami.

Utichlo srdce, zůstal jen žal.
Kdo tě měl rád, vzpomíná dál.

Dne 5. února vzpomeneme 5. výročí úmrtí drahého manžela, tatínka, dědečka a pradědečka pana **Karla Pošty**.

Vzpomínají manželka Jarka, Iva s manželem Láďou, vnoučata a pravnoučata.

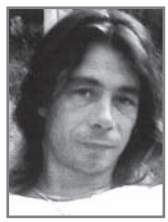
Dne 6. února uplyne šest let, co nás tragicky opustil **Roman Krejča**.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.
Maminka a sourozenci s rodinami.

Dne 14. února to je patnáct let, co nás navždy opustil pan **Petr Nechyba.**

Stále vzpomíná rodina.

Dne 22. února by se dožila 80 let paní **Jindřiška Žučková**.

Vzpomeňte s námi, kdo jste ji znali.
Manžel a dcery s rodinami.

Dne 24. února uplyne jeden rok, co zemřel náš milovaný manžel, tatínek, dědeček, pan **Josef Strnad**.

S láskou a úctou stále vzpomínají manželka Ludmila a dcery Alena a Monika s rodinami

Dne 26. února uplyne dvacet let, kdy nás navždy opustila maminka a babička, paní **Naděžda Janoušková.**

Stále vzpomínají dcera, syn a vnoučata s rodinami.

Dne 27. února uplyne jeden rok, kdy nás navždy opustil milovaný manžel, tatínek, dědeček a pradědeček, pan **Karel Nedvěd.**

Stále vzpomínají manželka Jana a dcery Jana s rodinou a Karla s rodinou a ostatní příbuzní.

Zároveň 3. března uplyne 18 let od tragického úmrtí našeho syna **Milana Chudého.**

Středočeský kraj

DOMOV SENIORŮ NOVÉ STRAŠECÍ
poskytovatel sociálních služeb
Křivoklátská 417, 271 01 Nové Strašecí
www.domov-senioru.cz

MĚSTO NOVÉ STRAŠECÍ

POSEZ
Pomoc seniorům a zdravotně postiženým
Středočeský kraj

NABÍZÍME POMOC SENIORŮM NEBO LIDEM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM PŘI

REGISTRACI DO SYSTÉMU OČKOVÁNÍ PROTI COVID 19

PhDr. Mgr. Miluše Jůnová, MHA **tel. 607 562 989**

RNDr. Libuše Vosátková **tel. 723 011 323**

Adéla Belušová **tel. 733 124 307**

Muzeum Nové Strašecí
pobočka Muzea T. G. M. Rakovník
Zuzana Stehnová
OBRAZY
4. 2. – 14. 3. 2021
Muzeum T. G. M. Rakovník, p.o.
Středočeský kraj
Muzeum Nové Strašecí – příspěvková organizace Středočeského kraje
U Školy 123, 271 01 Nové Strašecí
tel.: 313 572 563
www.muzeumtgm.cz
nstraseci@muzeumtgm.cz
EUROPEAN INSTITUTE
Region
RELAX RADIO

Třída 1. C ZŠ Nové Strašecí

(foto Dana Thumová)

